

LITERATŪRA

NR. 141

MENAS

MOKSLAS

7 METAI

— REIKIA DAUGIAU KNYGOS PIRKĖJŲ, — TVIRTINA RAŠYTOJA DERVOJEDAITIENĖ

Rašytoja E. Dervojedaitienė Venezueloje verčiasi žemės ūkiu ir auginia kiaules

Chicago Lietuvos Literatūros Draugijos novelės konkurso teisėjai, paskyrę premijas trijų geriausių novelių autoriams, tuojau patarė išspausdinti E. Dervojedaitienės "Lėlę", kuri buvo pasirašyta Baltijos Zuvėdros vardu. Minėtoji novelė buvo išspausdinta LITERATŪROS skyriuje ir visi lietuviai turėjo progos susipažinti su minėtu rašytojos kuriniu.

Ponia Dervojedaitienė gyvena Venezueloje. Literatūros Draugijos vadovybė pranešė jai teisingą nutarimą ir paprašė, kad ji atsakytų į kelis klausimus. Nesenai gauti josios atsakymai ir dar priedo — eilėraščių. Spausdiname klausimus ir rašytojos atsakymus.

— Kaip patekote Venezuelon?

— Kaip daugumas DP iškrito ir įvairius kraštus, kurie juos priėmė. Mes — mano šeima — vyras, aš ir vienuolė dukrelė, kuriai šį mėnesį sukanka 18 metų, atskridom Venezuelon lėktuvu. Kelionė buvo labai įdomi ir laiminga. Džiaugiamės pralindę pro įvairias komisijas, nes buvo labai sunku patekti, buvo didelis pasirinkimas, ir išsprukę iš po Damoklio kardą, kabančio virš visų DP galvų, esančių Europoj.

— Ar Yaritaguoj yra daugiausiai lietuvių?

— Kai į čia atvykom, buvom 2 lietuvių šeimos ir 1 viengungis, kartu į čia atvykę. Dabartinis metu Yaritaguoj yra 2 šeimos ir 2 viengungiai vyrai. Viena vėliau atvykusi trečia šeima, bet vėl išsikėlė kitur gyventi.

— Kaip su visa šeima gyvenate?

— Čia atvykę, nutarėm kurtis savistoviai. Be pinigų, pradžia buvo labai, labai sunki. Vargom daug, iki butų gavom. Vyras atidarė fotografiją, bet, iki išsidirbo klijentūrą, ir duonai nebūdavo pinigų. Tada griebiausi siūti. Pagerėjus kiek vyro "bizniui" — mečiau, nes nutariau įsikurti ūkiškai, nes čia Venezueloje pragyvenimas brangus. Sužinojusi, kad čia galima ir gauti iš valdžios taip vadinamą arendon žemės, pradėjau ieškoti laisvo sklypo ir gavom apie 2 ha, o kitus apie 2 ha su paprasta molio bakūze pripuolamai nupirkom iš ten buvusio kaimyno.

Pradėjau čia dirbti ir steigti savo ūkėlį. Apsitvarkiau savo "rūmus", kad būtų galima gyventi sulig europietiškais įpročiais. Pradėjau steigti vistininkystę ir kiaulių ūkį. Neturint pakankamai lėšų, pradžia sunkiai eina, bet stumiuos pirmyn. Persikėliau čia gyventi viena, nes reikėjo kam nors būti, o vietiniai, kurie iš pradžių dar buvo likę bakūžė gyventi, pasirodė pergeri "sargai".

Iš pradžių buvo truputį nyku vienai moteriai laukiniam krašte tarp džunglių, nes krūmai augo iki pat durų. Paskui apsipratau ir jaučiuos laiminga savo respublikoj ir su savo dvikojais, keturkojais ir sparnuotais draugais.

Vyras dirbo tą laiką savo fotografijoje ir jam padėjo dukrelė. Dabar teko laikinai užsidaryti — lėšų stoka ir žymiai jaučiamas apylinkės finansinis krizis.

Dukrelė lanko aukštesniąją gailęstingų seserų mokyklą Bargnisimetoj (už 20 km. nuo čia). Mokslo gerai sekasi. Yra vienintelė toj mokykloj užsienietė. Gavo jau atžymėjimo diplomą už gerą mokslą bei elgesį ir dovanų iš profesorių už tą pat.

— Ką dabar rašote?

— Vakara, jei nebūnu per daug nuvargusi nuo darbo, baigiu paruošti spaudai romaną iš lietuvių gyvenimo Klaipėdos, Vilniaus kraštus, jų politinę kovą ir vėlesnį gyvenimą DP stovyklose. Bus 2 dalių. Istoriniai-memuariniai dalykai. Prieš kurį laiką esu jo išleidimo veikalu tarusis su "L. Arg. Balsu". Jei jų nuomonė nepasikeis, gal pavyks... Pirmiausia turiu dar jiems nusijusti rankraštį susipažinti.

Turiu paruošusi novelių rinkinį. Dalis — išgelbėtų iš Lietuvos. Kita dalis čia parašytos. — Pavadinimas — "Pakeliui". Viršelį nupieštas prof. Kavaliausko.

— Ką planuojate rašyti?

a) Turiu pradėjusi rašyti knygėlę vaikams "Teta Giedrė". Medžiagą ir intenciją davė stebėjimas mano dvikojų ir keturkojų draugų.

b) Kelionės aprašymas bėgant iš Lietuvos arkliais — "Per Europą su ilgvežimiu". — Kas reikėtų daryti, kad pagerėtų lietuvių literatūros reikalai?

— Čia ir yra visas kietasis riešutas kevalas, kurį ne taip lengva perkąsti, ką manau ir Jūs patys patyrėte. Mano nuomone, pirmiausia gal kiek reikėtų labiau pasirūpinti mūsų intelektualų gyvenimo sąlygomis, kad jie galėtų dirbti šio srityje. Laikraščius stebimasi ir kritikuojama, kad rašytojai smunka, menkėja... Dieve mano! — Ką gali duoti Bern. Brazdžionis, jei jam reikia išmaitinti viso 5 burnas ir turi šlubioti senam garaže? Kai buvom kurį laiką su juo kartu Vokietijoje, jis vargšas kepė kalvė...

Jei F. Kirša, anot "Garnio"... nuėjo rūšiuoti senų skudurų...", jei Aistis prie knygos dūlėja, Rutkūnas, Gustaitis ir kiti visuomenės apvilia, kas kaltas? — Ar ta sočioji visuomenės dalis žino, kaip jaučiasi pusalkanis ir rūpesčių palaužtas žmogus?...

Antra, kad literatūra kiltų, reikia, kad būtų žmonių, kas knyga, laikraštį noriai pirktų, skaitytų. Reikia sąlygų, kad rašytojo kūdikis galėtų išvysti dienos šviesą. Kas iš to, jei jis rašo, aukoja savo poilsio valandas, nežinodamas savo nuovargio nei sveikatos, o paskui neturi lėšų savo darbui išleisti ir tą darbą, dalį jo sielos, kirminei lentynose suėda?

Parašytas žodis yra ginklas, kartais net galingesnis už atominę bombą, bet reikia, kad tą žodį skaitytų ir suprastų, įvertintų pati visuomenė.

E. Dervojedaitienė

Jul. Susmaras

GRANT PARK

Dangaus skliaute, lyg tereodor skara raudona, kyla saulė. Parke nušvinta statulų varis. Nuo vilyčios svaiddančių indėno rankų tarsi karštas prakaitas, varva ryto drėgmė. Prie Meno Instituto garuoja variniai liūtų karčiai.

Žalioje vėjoje, lyg apšarmojęs lazdyno krūmas, šlama Buckingham fontano vanduo. Vandens kristuluose, tarsi plaštakė, skrajoja sudužęs saulės spindulys. Vaivorykštė, spalvota juosta, perriša liūžtančias vandens šakas.

Horizonte, lyg juodas kasas, vėjas sklaido laivo dūmus. Paežerėje, tarsi Francois Boucher Nimfa, maudosi moteris. Jos pečiai, lyg dangus aušroje, rausta vidurdienio saulėje, plaukai lyg auksinės kviečių varpos. Vanduo, mėlynų šilkų jai užkloja kojas.

Grant Parke vasara miršta. Lapai jau gelsta ir netrukus medžių viršūnės, lyg vaškinės žvakės, degs rudens skausme. Ant juodų, lyg vakaro šešėlių takų, gulės numirus vasara.

SPAUSDINA DAUGIAU KNYGŲ

Šiais metais JAV leidėjai spausdina žymiai daugiau knygų negu praeitais metais.

1950 m. pirmais aštuoniais mėnesiais buvo išspausdintos 6,737 knygos, o šiais metais tuo pačiu laikotarpiu jau išspausdinta 7,080 knygų. Šiais metais Amerikoje spausdinama žymiai daugiau literatūros kūrinių.

ALGIRDO MARGERIO naujo "širdies rūmų" romano I dalies "Tėvas" iliustracija. Iliustravo M. Šileikis.

BALTIJOS ZUVĖDRA

ŠIAURĖS LINAI

LEGENDA

Mūs brangioji tėvynė daug yr' padavimų. Daug gražių legendų, pasakų, dainų. Eidami per žmones jas senovės žyniai Porino, dainavo, ugėd tarp žmonių.

Noriu čia pasekti vieną padavinį. — Tik ne apie pilis, ne milžinkapius. Tik melsvus žiedelius iš mūs kopų šilo. — Retus, paslaptį mūs šiaurės Linus.

Noriu, kad pamirštum vienai valandėlei Tą benamio skurdą ir kančias visas. Einam pasivaikščioti mielon tėviškėn Gintaro pakrantėm po kopas gelsvas.

* * *

Vėjas lengvą smėlį koposna supustė. Pušaites sodino kopose žvejys, Kad jo menkos gūžtos jūron nenupustų. Vandenis belėkdamas dūkdamas šiaurys.

Šiaurys žvejo darbą sunaikint mėgino. Pūtė dieną-naktį, pūtė atkakliai Ir jaunas pušaites smėlyje skandino. Bet miškelį plėtė Neringos žvejai.

Tada šiaurys dūkdamas prinešė sėklelių: Kopose pridėjo visokių žolelių. Ir žvejų bakūžės tarp pušaičių dygo. Vakara, skambėjo daug liūdnų dainų...

* * *

Rezgė žvejas tinklą ir laivelį statė, Plaukė melsvon jūron pasigaut žuvis. Vargo jis ir skurdo, bet ir laimės matė Tos gražiosios kopos giminės šalies.

Lopšį jo lingavo jūros bangoms užiant. Lopšinę dainavo piktas Bangpūtys. Baltosios žuvėdros jam sparnais mojavė.

Saulė šokinėjo vandeny žuvis.

Gimė čia ir augo žvejo sūnūs, dukros. Žaidė kopų smėliu jo maži vaikai; Audrai netikėtai jūroj jį užklupus, Viens kits nebegrižo ir namon visai.

I.

Geltonplaukė Gintarėlė — Nydos žvejo dukružėlė, Linksmutėlė, lyg plaštakė, Skaisčiavėidė mėlynakė Pamylijo bernužėlė.

Žvejai išplaukia jūružėn, Kuri amžiais ošia, ūžia, O su jais kartu Jūragis, — Gintarėlės mėlynakis. Ir nuliūdo Gintarėlė...

Slinko dienos Ir savaitės. Gūžiom dūmom Jausmai draikės... Nebsulaukė Gintarėlė Savo mielo bernužėlio. Dingo laivas melsvam plote, Bet ji laukė išsvajoto...

* * *

Bėgo dienos, lyg svajonės. Ilgesys širdelėn slinko

Gūžios godos ir dejonės — Kartais nuo jų galva linko; Numylėtas bernužėlis, Mielo žvejo sūnaitėlis Su laivu išplaukęs toli, Lyg akmuo dugne, prapuolė...

Kai širdelę mergužėlei Vieną dieną labai gėlė, Gintarė pakrantėn ėjo, Prie kumpo pušies stovėjo Baltijon ilgai žiūrėjo.

— Pasakyki, debesėli, Nunešk žiną bernužėliui, Kad nerimstu, kad jo laukiu, Visa širdim grįžti šaukiu.

— Bangpūty! Nuskrisk, vėjeli, Sužinok, kur yr' bernelis Gal Jūratės paviljoje, Grįžtant kelia jam pastojų, Savo rūmuos guolį klojo?..

— Milda-deive! Aš maldauju, Savo širdį atnašauju! Tu viena mane suprasi Ir bernelį man surasi...

Tai ne rasa smėlin krito, — Ašarėlė nusirito I geltoną kopų smėlį. — Tai pravirko Gintarėlė.

Milda-deivė tai girdėjo. — Ievos kalne ji sėdėjo Prie pušies žemos, kumpos. Ir pagailo jai mergaitės. Tad pas jūrą ji dievaitį Nusiyrė ant bangos.

— Įsakyk undinėms, vėjui, — Senam dievui ji kalbėjo, — Kad gražintų vėl namoliai Tą Jūragį — žvejo sūnų. — Ir kur jis taip ilgai tūno? — Nemanau, kad jis būt toli...

* * *

Sėdi Neringa ant kranto Ir akimis tolius seka, Klausos, ką jai bangos šneka Gelsvos kaigos žemėn krenta.

Staiga mato — laivas plaukia. Kažkas moja, kažkas šaukia.

Nesinori nei tikėti Kad tai laivas dingęs grįžta. Praded įtemptai žiūrėti, — Ir... tą laivą atpažįsta.

— O Patrimpai! O Pykuoli! Juk tas laivas grįžt' iš toli.

— Milda, Deive! Kuo bernelį Aš sutiksiu numylėtą? Taip senai neberegėtą? — Nėra rūtų, pinavijų, Nėra kopose lėlių...

Kuo nudžiuginsiu širdelę? — Vogčiom braukia ašarėlė, Kuri skruostais nor riedėti Ir iš džiaugsmo neregėto Nebežino kas daryti Kaip tą laimę sulaukyti, — Mato — grįžta bernužėlis!

Staiga... Užnugary šaukia. Pasisuka į atšlaitę, — Niekio nėra... Bet ji nukaito: Tarp žolių šviesioj saulelėj

šypsos mėlyni žiedeliai Ir į save ranką traukia.

— Ach, tuos mėlynus žiedelius Duosiu mylimam berneliui!

— Juk aš — vargšė mergužėlė. Neturiu nė jokių turtų, Nei pilių puikių, užburty. Visas mano kraitužėlis — Tyros meilės širdužėlė, Tad jam dovanosiu gėles...

Ir išgirdo vėjužėlį Tyliai tarp pušaičių šlamant: — Tie žiedeliai, mergužėle, Tai — šiaurės Linai mūs žemėj.

— Mildos-Deivės įsakytas Atnešiau žiedelius šituos.

II.

Ten, kur Ievos kalnas žvalgosi į toli, Yr' viena pašlaitė tarp pušų žalių. Stovi ten suolelis, kelevij vilioja Sėsti pailsėti ėjusį keliu.

Iš kitų pasviečių vyko čia kelevijai, Kad pasižiūrėti į šiaurės Linus. Paslapyt didžiausioj, lyg jaunuolė meilė, Slėpė žvejai linus, kaip didžius turtus.

Sėdos ant suolelio pavargęs kelevij, Veltui tiek ieškojęs tų retų gėlių... Užnugary jojo saulelėj šypsojos Mėlyni žiedeliai tarp žalių žolių.

Kiek beklaušinėjo, kiek jis beieškojo, — Žiedelių nerodė nė vienas žvejys: — Tie melsvi žiedeliai, Mildos dovanėlė Tedžiugin tik mūsų vargstančias širdis.

— Ir kur gali rasti šitą šiaurės Liną? — Atsidusęs tarė ne vienas žmogus Ir nepastebėjo, kad prie jojo kojų Linksmi šoka žiogas per šiaurės Linus.

III.

Mylimoj tėvynėj daug yr' padavimų Apie šventus gojus, ežerus, pilis, Milžinkapius, pelkes, miško tankumynus... — Kas juos beįsvardins, kas beįsakys!

Ilgesys svajomis erdvėj kelią pina, Girgžda ten sodyboj šulinio svirtis... Tik švėtimos rankos kibirą kabina... Vakara, motulė sakmų nesakys...

Pasakų, legendų neseka motulė Sukantis rateliui žemos vakarais, Kai šilkinį siūlą iš giminės lino Suko grubūs pirštai taip mikliai, mikliai.

Neskamba bažnyčioj "Pulkim ant kelių!" Nebegaudžia varpas vakaro tyloj... Tik apspiautas rymo Smūtkelis prie kelio Liūdnai panarinęs išdurtas akis...

Mylimoj tėvynėj daug yr' padavimų, Daug gražių legendų apie karžygius. O kruvinos dienos kasdien naujus rašo, Tik... ne apie meilę, ne šiaurės Linus!

Yaritagua, 1951 m. gegužės mėn.

Juozas Būga

JUODVARNIO VAIKAS

Ištraukti ašutą iš arklio uodegos ir karti juodvarniuką ant šakutės medyje. Tą šaką, kur karsi juodvarniuką, pasižymėti reikia siūlu. Vėliau atskrenda juodvarnis ir atneša stebuklingą akmenuką ir įdeda vaikui į snapą. Įdėjus akmenuką, juodvarniukas tampa nematomas. Jį surasti gali su siūlo pagalba. Tą akmenuką išsiimk iš snapo ir įsidėk sau į burną. Tada tavęs niekas nematys.

Pasakojo: Jonas Budnikas, Vingininkų k., šilalė. (Užr. 1950.IX.22.)

KAIP GAUTI DEGANČIUS PINIGUS

Surištą šikšnosparnį numesti į skruzdėlyną. Skruzdėlės jį suėda ir palieka tik kaulus — lopetėlę ir kabliuką. Tada, kur dega pinigai, su ta lopetėle pakask, su kabliuku brūksterk ir pinigai ateis į namus.

Jei negali gerėtis knyga, kelis kartus ją beskaitydamas, tai iš viso neverta jos skaityti. — Oscar Wilde.

Negirk nieko, ko nematai; nepasirašyk po niekuo, ko nesiperskaitęs. — Ispanų patarlė

GROSSI SAYS IT'S Hotpoint DAY

World's Easiest Way to Cook!

JUST PUSH A BUTTON
FOR THE
COOKING SPEED YOU WANT

Hotpoint Electric Range

• Fast—clean—cool! And so easy, because you just push a button to choose your exact cooking speed! Colored lights show you instantly—even from across the room—what's happening on your new Hotpoint Range. And it's so convenient to change speeds, with a touch of the finger, even when holding a spoon or fork. We believe this beautiful new Hotpoint is the finest range built—and the easiest to cook on of any range made. We can't begin to tell you all its exclusive and outstanding features, so why not come in soon for a personal demonstration?

\$364.95

MODEL RD 12

• INSTANT-HEAT CALROD® UNIT. So fast it brews six cups of coffee in just six minutes! New "12-60" accurate automatic time measure. Deep-well Thrift Cooker, and many other Hotpoint features.

IT'S OUT IN FRONT WITH EVERYTHING!

NEW Hotpoint "Super-Stor"

Big, New
Full-Width
Speed Freezer
Holds 49 lbs. of
Frozen Foods

Food's at your Fingertips!

★ SENSATIONAL
CIRCULAIRE
COOLING ACTION!

The right cold, the right humidity for all foods at all times. Continuous flow of cold for perfect refrigeration;

• It's so easy to reach everything in this big, convenient "Super-Stor"—72% of all your foods are in fingertip reach! Shelves and Butter Bin in the door. Two spacious Hi-Humidity drawers on rollers. Two sliding shelves. Swingout Leftover Rack with 3 clear-top containers. Roomy tall-bottle zone. Come in and see all its great features!

\$339.95

MODEL ED 87

- Full-width chiller tray
- Automatic defrost indicator
- Automatic door latch and door safety stop
- Rust-proof aluminum shelves
- 5-Year Protection Plan on famous Thriftmaster Unit

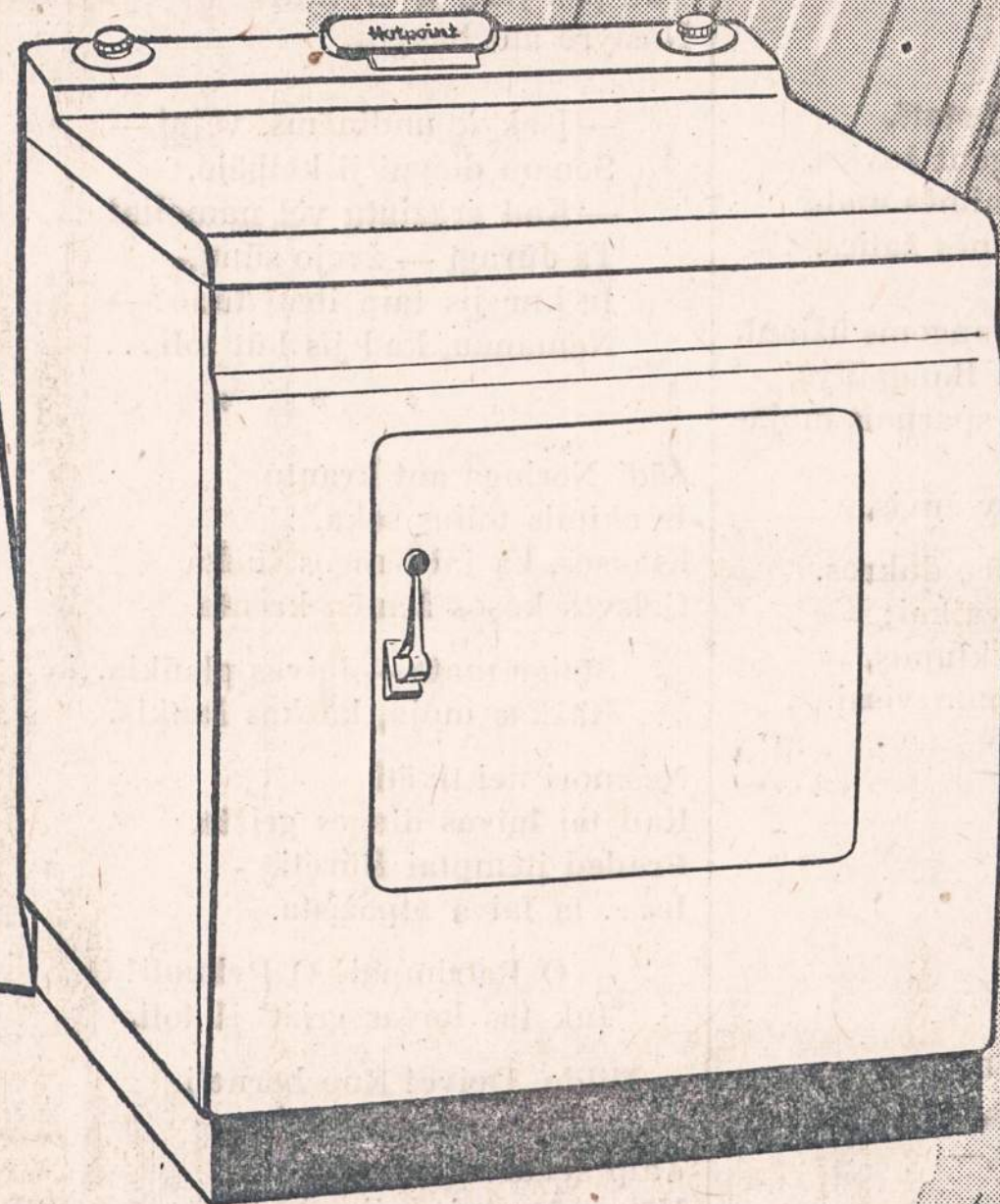
Hotpoint

AUTOMATIC CLOTHES DRYER

The Only Dryer SEALED
To Prevent Lint And
Moisture From Escaping
Into The Room!

• World's first sun-pure indoor drying! Your clothes dry in a washed-air breeze warmed by Sun-Pure Calrod® Units. No baskets to lift, no clotheslines, no weather worries. It's amazing! Come in for a demonstration now.

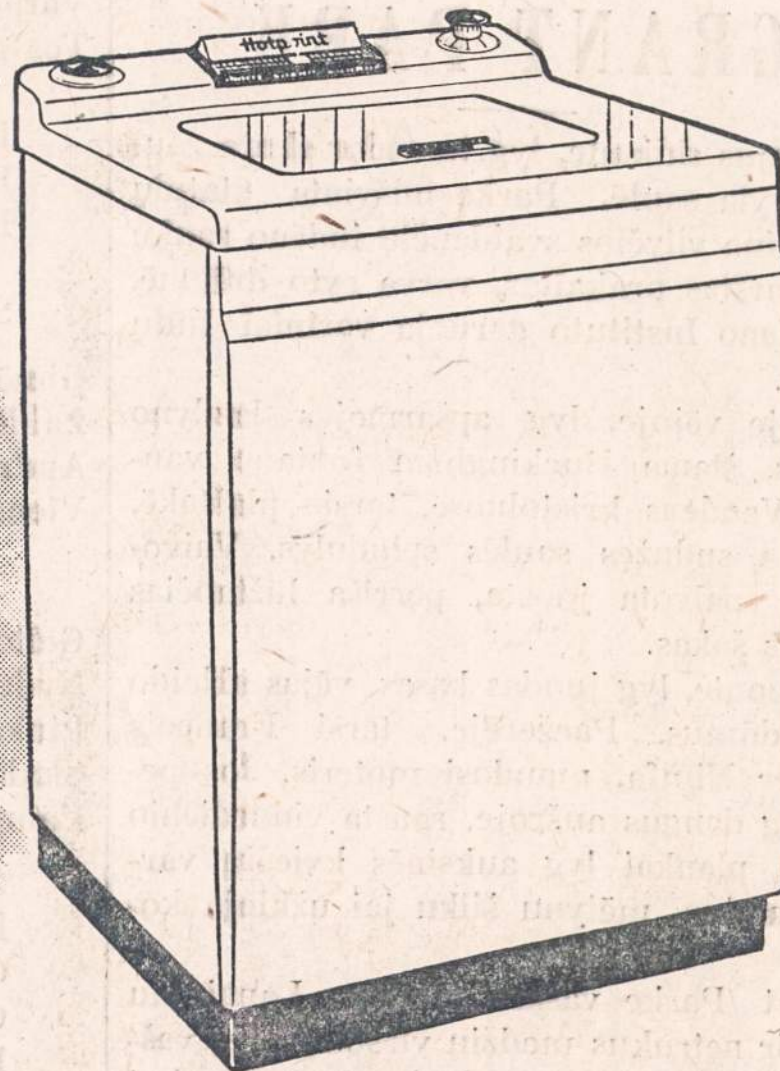
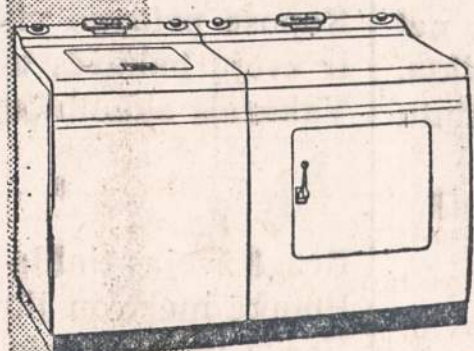
\$279.95

★ Perfectly Matched in the Hotpoint

"Harmony Duet"

Matching performance—matching beauty! Hotpoint Dryer and Automatic Washer, for side-by-side, snug-to-wall installation.

Improved!
Finer than ever for 1951!
Hotpoint
Automatic Washer

• All 3 features women vote most important, including proved agitator washing, deep-overflow rinse, and one-dial control. Washes your way automatically. See a demonstration!

\$329.95

OPEN MON.
and THURS.
NIGHTS
PHONE
NEvada
2-4300

The
New

GROSSI BROS.

INC.

Super
APPLIANCE
MART

EASY
TERMS
TO SUIT
YOU

3517 W. MADISON ST.

Los Angeles, Cal.

Tarptautinės moteriškų drabužių siuvėjų unijos suvažiavimas

Tarptautinė moteriškų drabužių siuvėjų unija priklauso Amerikos Darbo Federacijai. Unijos prezidentas David Dubinsky ir visi viceprezidentai suvažiavo į Los Angeles ir čia visą savaitę posėdžiavo. Tokie suvažiavimai įvyksta kas šeši mėnesiai. Suvažiavimams yra svarbūs tuo, kad juose padaroma per šeši mėnesius nuveiktų darbų apžvalga, patiriama, kas per tą laiką laimėta ir kas pralaimėta beorganizuojant siuvėjus. Suvažiavimuose taip pat yra padaromi planai ateities veiklai.

Paskutinis susirinkimas prieš šį suvažiavimą įvyko Montrealyje, Kanadoje. Nuo to laiko praėjo šeši mėnesiai. Atrodo, jog pasėkos to suvažiavimo yra gana geros: vietos siuvėjų būklė žymiai pagerėjo. Ne tik uždarbiai pakilo, bet teigiamai išsprendas ir senatvės pensijų klausimas.

Suvažiavimas į Los Angeles buvo suauktas turint galvoje tam tikrą tikslą: sustiprinti uniją, kuri čia yra gana silpna. Kitas dalykas — sugarmėję čia yra iš įvairiausių vietų raudonieji, kurie tiesiog vartoja šantažą, kenkdami unijos veiklai.

Bedirbant organizavimo srity, nuolat tenka susidurti su meksikiečiais (o jų čia desimtai tūkstančių), kurie yra labai sentimentaliai žmonės. Jiems trūksta drąsos, savistovumo bei pasiryžimo. Sunkaus gyvenimo aplinkybių užguiti, jie bijosi pasireikšti, nes nėra atsikratę vergiškos dvasios. Nuo mažens įpratę lankstytis prieš ponus bei jiems pataikauti, jie neturi drąsos kovoti už savo būklės pagerinimą.

Iš kitos pusės tikrai meksiškai unijai tarnauja raudonieji. Su jokiais nuostatais nesiskaitydami, jie įkyriai ir be jokio reikalo žemina unijos prestižą. Reikia ar nereikia, jie draskosi ir pešasi su darbdaviais, grūmiodami jiems tuo, kad unija stversis tokių ar kitokių priemonių.

Tuo savo rūšies šantažu jie tik kenkia unijai. Ne tik darbdaviai pradeda organizuotis, kad galėtų apsiginti nuo tų aki-

plėšų, kurie unijai daug žalos daro, bet ir daugelis darbininkų šalinasi nuo unijos. Daugelis meksikiečių ne tik šalinasi, bet ir užtarnauja pas darbdavius ieško: prašo apsaugoti juos nuo raudonųjų apsėstos unijos...

Gal tėra tik apie vienas trečdalis dirbtuvių, kur darbininkai yra susiorganizavę. Tuo tarpu pats Los Angeles su savo priemiesčiais yra labai išsklaidytas, atseit, užima didelį žemės plotą. Tai sudaro palankią dirvą naujoms dirbtuvėms, kurios čia dygsta kaip grybai po lietaus. Menkas darbininkų organizuotumas vilioja fabrikininkus iš rytinių valstybių atidaryti čia savo skyrius arba ir visai naujus fabrikus statyti.

Los Angeles kaip siuvėjų miestas jau įkandin vejasi New Yorką. Pranašaujama, jog po penkiolikos ar dvidešimt metų drabužių siuvimo srity jis gali net New Yorką prašokti. Niekas to dabar stebėtino, kad unijos viršininkai pasirinko savo suvažiavimui Los Angeles miestą. Čia jie turės progos vietoje susipažinti su tomis sąlygomis, kurios yra nepalankios unijai klestėti. Teks čia nemažai padirbėti, kad būtų galima nugalėti tas kliūtis, kurios šiandien yra sunkiai įveikiamos. O kol tos kliūtys nebūs pašalintos, tol siuvėjų organizavimas negalės eiti sklandžiai.

Teko nemažai energijos išeikvoti bekojant su komunistiniu elementu, kuris buvo net į unijos vadovybę įsigavęs. Prieš dvejatą metų raudonieji rinkimus pralaimėjo ir buvo iš vadovybės pašalinti. Tačiau kova su jais dar toli gražu nebaigta. Negalėdami šeiminkauti unijoje, jie stengiasi ją griauti. Ir tai jie daro neatlaidžiai, — dibtuvėse, gatvėse ir susirinkimuose.

Paskutinis 96-to lokalo sūnelių skyriaus susirinkimas buvo tiek skandalingas, jog beveik teko policijai kviesti. Raudonieji iš anksto suplanavo susirinkimą suardyti. Kai generalinis organizatorius W. Ross pradėjo kalbėti, tai jie organizuotai visi sukilo ir pradėjo šaukti, kad jis nutiltų. Paskui ėmė grūstis prie valdybos stalo, bandydami užvaldyti mikrofoną. Jie visokiems būdais plūdo organizatorių, stumdė jiems nepritariančius ir kėlė didžiausią suirutę. Per pusę valandos prie jokios tvarkos prieiti nebuvo galima.

Pirmą kartą parodė nepaprastą apdairumą: ji šaltai žiūrėjo į tą chuliganišką demonstraciją ir laukė tik tinkamos progos. Kai pagaliau trumpam laikui kėlimas suirutės aprimo, ji tą momentą panaudojo balsavimui. Kadangi didelė dauguma unijos narių raudoniesiems nepritaria, tai jie prakišo. Tai buvo jiems staigmena, — jie nesitikėjo, kad bus prieita prie balsavimo. Netikėtai užklupti, nė jų vadai nesuvisokė kas daryti. Kai atsipeikėjo, tai jau buvo per vėlai: balsavimai jau buvo atlikti.

Iš naujo jie pradėjo kelti triukšmą, stumdytis, veržtis prie mikrofono bei daugumą su-

sirinkusiųjų vadinti hitlerininkais ir kitokiais vardais. Vadinasi, kuo patys kvepia, tuo ir kitus jie bandė nutepti.

Pirmą kartą paskelbė, kad susirinkimas uždarytas, o kadangi raudonieji vis nerimo ir skandaliuosi, tai viešbučio prievaizdas šviesas užgesino. Tarp 500 ir 600 narių apleido susirinkimą.

Tai tokie dalykai pas mus dedasi. Unijos vadams tikrai buvo pravartu susipažinti su tomis sąlygomis, kuriose mums tenka veikti. Raudonieji turi aiškų tikslą: keldami suirutes susirinkimuose bei visaip dergdami jiems nepritariančius narius, jie tikisi didelį skaičių ramesnių narių atbaidyti nuo susirinkimų lankymo. Jie tikisi, jog, kantrybės netekę, daugelis numos ranka ir pasakys: bala nemato tuos susirinkimus, — nenorime juos lankyti ir sau nervus gadinti.

O kas tada? Jei daugelis narių nebelankys susirinkimų, tai gerai organizuota raudonųjų mažuma turės progos rinkimus laimėti ir vėl į unijos valdybą įsigauti.

Tai toks yra j planas. Bet ar jis išdegs, tai jau kitas klausimas. Paskutinio susirinkimo skandalas jiems gali atsirgti: lokalo valdyba nusprendė tokių dalykų nebetoleruoti ir imti už pakarpos triukšmadarius. Visą eilę susirinkime triukšmą kėlusiu narių, kaip sakoma, turės stoti ant karpeto ir aiškintis. Nusikaltusieji bus skaudžiai nubausti.

Nėra abejonės, kad ir unijos vadovybė patyrė, kas pas mus dedasi. Ji pasirūpins raudonajam chuliganizmui užkirsti kelią. Ir jau metas: negalima ilgiau toleruoti to savo rūšies gengsterizmo.

Tai tokios naujienos iš tolimosios Kalifornijos. Manau, kad lietuviams jos bus įdomios, — įdomios tuo, jog rodo, kad ir čia kova vedama su raudonoju vėžiu. Kaip atrodo, tas "vėžys" bus pašalintas...

Mums buvo tikrai malonu susilaukti vadovybės suvažiavimo. Tai priduos mums daugiau jėgų dirbti ir siekti savo tikslo, — suorganizuoti kiek galima daugiau darbininkų. Kiek žinoma, suvažiavime buvo priimta visa eilė labai svarbių nutarimų, kurie liečia pensijas bei "Sveikatos centrą".

Gaila tik, kad tiek suvažiavimo, tiek visų mūsų nuotaika buvo sudrumsta. Buvo planuojamas 11 d. banketas, o prieš tai skyrių valdybos turėjo pasitarti su suvažiavusia vadovybe. Bet štai pirmadienio naktį mirė vienas viceprezidentų, būtent Harry Wanger. Tad vietoje banketo susilaukėme laidotuvių. Visi numatyti pasilinksminimo pobūviai buvo nutraukti.

Atlaikę savo suvažiavimą, daugumas unijos pareigūnų išvyko į San Francisco, kur vyko Amerikos Darbo Federacijos konvencija.

S. Batkienė

Skaitykite "N-nas"

SOTUS ALKANAM PADĖK!

AID OVERSEAS, Inc. 2244 W. 23rd Place
CHICAGO 8, ILL. TELEFONAS VIRGINIA 7-8711

AID OVERSEAS, INC., siūnia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus Europos kraštus, išskiriant SSSR. Pristatymas trunka apie 18 dienų. Maisto siuntiniai pakojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL. Kely dingę siuntiniai keičiami kitais, nes pilnas draudimas. Reikalaukite pilno sąrašo.

SIUNTINYS Nr. 3—\$6.20

4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
3 sv. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

SIUNTINYS Nr. 5—\$5.40

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. marmelado
1 sv. pupelių kavos
1 sv. cocos
2 sv. cukraus
1 sv. margarino

SIUNTINYS Nr. 10—\$6.50

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. pupelių kavos
1 sv. cocos
1 sv. šokolado

SIUNTINYS Nr. 12—\$6.40

2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių

1 sv. pupelių kavos

1 sv. cocos

1 sv. šokolado

2 sv. cukraus

SIUNTINYS Nr. 19—\$9.95

4 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

1 sv. pupelių kavos

1 sv. cocos

1 sv. šokolado

4 1/2 sv. cukraus

2 gabalai tualet. muilo

SIUNTINYS Nr. 25

E) 9 sv. gryn. kiau. taukų \$5.25

C) 15 sv. gryn. kiau. taukų 8.00

SIUNTINYS Nr. 94

B) 8 sv. bičių medaus 5.00

E) 20 svarų cukraus 4.70

D) 5 svarai margarino 3.70

Naktį lėktuvai užpuls Chicagos vidurmiestį

Pirmadienio naktį 12:30 val. pradės kaupti 14 priešlėktuvinių sirenų Chicagos vidurmiestį, kurios išpės tenyškčius darbininkus apie besitartinantį "priešo" lėktuvų būrį.

Tai, žinoma, šiuo kartu nebus prieš lėktuvai, bet mūsiškiai, kurie atliks bandymus. Keturių laivų eskadra Michigano ežere

šaudys iš patrankų į tuos tariauosius prieš lėktuvus. 5 aukštų "vandens siena" bus panaudota tariamam prieš padegamųjų bombų sukeltam gaisrui gesinti. Gynimas bus sukoncentruotas pietiniam Chicagos upės krašte ties State ir Wabash.

Šiuo bandymu norima patikrinti miesto pasiruošimą gintis nuo padegamųjų bombų padarytos žalos.

Legionas priešinsis komunistų veiklai

Amerikos legiono Illinojaus skyrius išleido pareiškimą, kuriame pasisakoma prieš nepakenčiamą "Maskvos apaštalių" veiklą, griauant Amerikos gyvenimą. Tuo tikslu legionas rūpinasi supažindinti jaunimą su Amerikos gyvenimo pagrindais, piliečių pareigomis ir teisėmis

valdžios atžvilgiu, nes šios dienos jaunimas bus rytojaus Amerikos vadai.

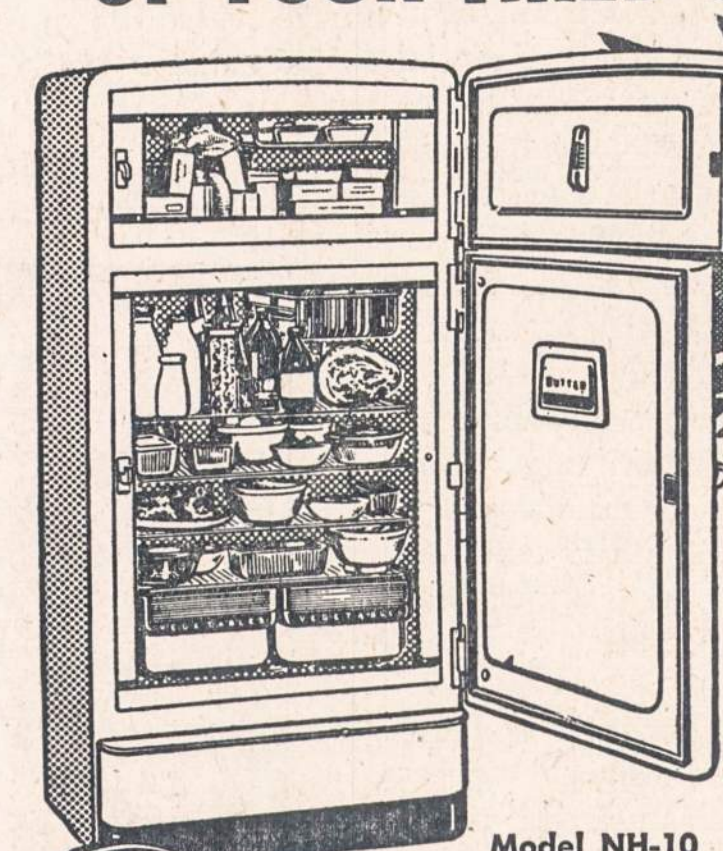
"NAUJIENOS" SKAITO VISĄ SROVĮ ŽMONES: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI. JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINIAUSIAS 21NIAS IR GERIAUSIUS RASTUS.

SEE
THE NEW
GENERAL
ELECTRICS
AT
UNION
APPLIANCES

LIBERAL
TRADE-IN
ALLOWANCE

TIRED

OF YOUR TIRED OLD REFRIGERATOR?

Model NH-10

REFRIGERATOR-
FOOD FREEZER
COMBINATION!

ONLY \$479.95

OTHER MODELS
From \$209.95

EASY TERMS

Come in... today! See the full line of G-E Refrigerators!

EXTRA-SPECIAL,
TRADE-IN!
On a wonderful new
General Electric
Refrigerator!

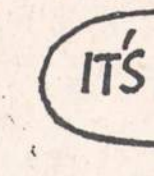
This is hot weather we're having! The kind of weather that puts a real strain on old refrigerators! Puts a strain on your electric bill, too!

Why not take advantage of our extra-big, trade-in allowance on your old refrigerator? Whatever your needs, or your budget, we've got a wonderful G-E Refrigerator for you!

Better come in—today!

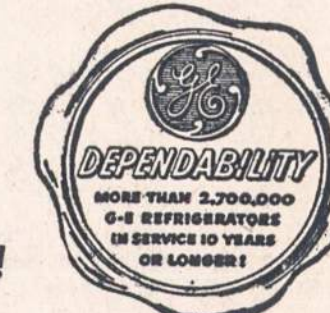
IT'S A REAL FOOD FREEZER!

IT'S A G-E SPACE MAKER!

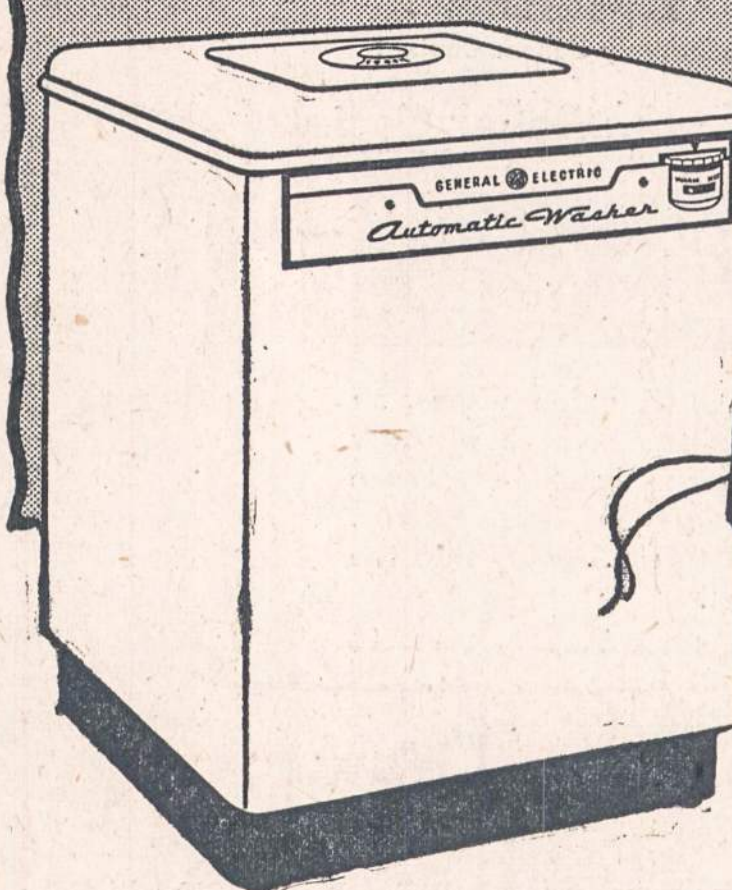
Stores up to 70 pounds of frozen food at zero temperature for as long as a year. Fresh food section never needs defrosting.

THE FINEST IN REFRIGERATION!
YOURS WITH EXTRA-BIG TRADE-IN
ALLOWANCE!

COMPARE

Its price
Its features

New One-Control
AUTOMATIC WASHER

As little as \$329.95
EASY TERMS

NOW! De Luxe Automatic
washing at a never-
before LOW PRICE!

Never before has an automatic washer in this price range offered you so much for your money!

For the new G-E Automatic is fully automatic—washes, rinses, spin dries at one setting of the simple controls!

STOP IN TODAY FOR A
FREE DEMONSTRATION!

"G-E DRY-HANDS
WASHING AT A
NEW LOW PRICE"

"FAMOUS G-E
ACTIVATOR*
WASHING ACTION"

"DEEP RINSE
GETS OUT ALL THE
SOAP AND DIRT"

"FAST
'SPIN-OUT'
DRYING-ACTION"

YOUR
LAUNDRY
DAY
IS AN
EASIER
DAY
WITH A
GENERAL
ELECTRIC
AUTOMATIC

LIBERAL
TRADE-IN
ALLOWANCE

FURNASŲ BOILERIŲ PEČIŲ

PATAISYMI
DALYS!

TIKTAI ĮVARDYKIT REIKALINGA JUM DALĮ VARDĄ IR NUMERĮ FURNASO, PEČIAUS AR BOILERIO — IR MES PARŪPINSIM DALIS — GARANTUOTAS KAD TIKS!

TRYS

DIDELĖS KRAUTUVES
CHICAGOJE

NORTHWESTERN
STOVE
REPAIR CO.

622 W. ROOSEVELT RD.
2323 MILWAUKEE AVE.
8812 S. COMMERCIAL AVE.

MONroe 6-6600

UNION APPLIANCES

40 SOUTH CLINTON STREET

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

DEarborn 2 - 4838

3—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.—SEŠTADIENIS, SPALIO 6, 1951

GIMNAZIJA NUGALĖJO POLICIJĄ

Rugsėjo 23 d. Chicagoj susirinko buvusieji šiaulių gimnazijos auklėtiniai minėti tos gimnazijos 100 metų sukaktį. Reta sukaktis ir dar tokios garbingos įstaigos! Juk šiaulių gimnazija po Marijampolės buvo visą laiką lietuviškiausia, per 100 metų ji išleido į gyvenimą šimtą šimtų lietuvių, kurie — vienas daugiau kitas mažiau — dirbo savo krašto labui. Jos auklėtinių tarpe buvo tokie vyrai, kaip Jakštas, Maironis, dr. J. Šliupis, broliai Vileišiai, broliai Biržiškis, Step. Kairys, Stasys Šalkauskis. Jau tų vardų pakanka suprasti, kokios reikšmės ta gimnazija turi mūsų kraštui (Teisybė, jos auklėtinis yra ir dabartinis M. Gedvilos pavaduotojas, pirmosios bolševikų okupacijos metu vyriausias prokuroras Vl. Niunka, bet tai išimtis. Juk ir 12 apaštalių tarpe buvo vienas išdavikas).

Į gimnazijos šimtmečio minėjimą susirinko gausus būrys Chicago ir jos apylinkėn atblostų šiaulių. Jiems buvo kas prisiminti iš anų laimingų jaunystės dienų, buvo apie ką pakalbėti. Aš ta proga noriu papasakoti ne istoriją, bet tikrą įvykį, susijusį su šiaulių gimnazija, apie kurį maža kas nežino, o jis idomus ir būdingas.

Gimnaziją lanko gausus jaunuolis. Jis gerai mokosi, gražiai kalba, turi organizacinių gabumų. Jo tėvai pažangūs žmonės, tėvas žinomas kairiųjų darbuotojas. Sūnus atsigimęs į tėvą ir todėl be pamokų domisi ir kitais reikalais — veikliai dalyvauja moksleivių varpininkų kuopoj, kuri tais laikais buvo uždrausta.

Mūsų saugumo policijai, matyti, patiko tas jaunuolis ir štai vieną gražią dieną jis gauna kvietimą atvykti į policiją. Jis nueina. Jį pasitinka saugumo policijos p. valdininkas, maž daug pusantro žmogaus didumo vyrukas ir pradeda jaunuolį švelniai kalbinti.

Mes žinome viską apie Tams-tos slaptą veiklą. Užtai Tams-tai gresia didelė bausmė, Tams-ta ilgai neišėis iš kalėjimo. Tams-ta esi gabus, mums gaila Tams-tos ir mes norime lengvai tos nelaimės išvengti, tik pasižadėk mums bendradarbiauti — teikti reikalingų žinių. Tams-tai bus atlyginta. Baiges gimnaziją Tams-ta gausi stipendiją, galėsi be rūpesčių studijuoti universitete, gausi ir gerų rekomendacijų, kurios bus naudingos tolimesniame gyvenime.

Zodžiu, valdininkas mėgino jaunuolį suvilioti gražiais pažadais, bet pastebėjęs, kad tai nieko negelbsti, jis pasidarė griežtesnis ir pradėjo veikti grąšinimais — pakėlė ne tik kalbos toną, bet ir pradėjo čiupinėti ant stalo padėtą brauninę, o iš gretimo kambario įdavo ir išdavo rūšios išvaizdos tipas su geru bizūnu ir atrodė lyg jis laukytų sekundės pradėti "operaciją". Galų gale jaunuolio, gyvenimo dar neužgrūdinto, atsparumas buvo palažytas ir jis pasirašė jam pakištą raštelį — pasižadėjimą teikti reikalingas žinias.

Tada prasidėjo "darbo posėdis". Valdininkas vėl buvo mandagus ir ramiai aiškino kaip ir apie ką jaunuolis turės pranešinėti. Pirmasis uždavinys — sekti p. X (tai buvo žinomas liaudininkų darbuotojas). Buvo paskirta diena pirmam žinių perdavimui. Girdi, tą dieną ir

valandą eisi Aušros al., netoli muziejaus pasivijęs automobilis sustos, į jį įlipsi.

Išėjęs iš policijos jaunuolis atsiėmė į kadangi nuo tėvo nieko neslėpė, tai ir apie šį įvykį jam tuoj viską papasakojo. Tėvui plaukai ant galvos atsiėjo, jis išgirdus. Jis tuoj nuėjo pas policijos viršininką griežtai protestuodamas pareikalavo grąžinti sūnaus duotą pasižadėjimą. Viršininkas jį nuramino, kad su jo sūnumi būvęs paprastas pasikalbėjimas ir apie jokių jo duotą pasižadėjimą jis nežino.

Tatai tėvo negalėjo nuraminti ir jis apie tą įvykį pranešė gimnazijos tėvų komitetui. Susirinkę posėdžio komiteto nariai tik traukė pečius ir su baimė vienas kito klausė — gal ir mano vaikas jau yra policijos išprievartautas, bet nėra toks atviras ir man nepasako. Komitetas nutarė daryti visa, kas galima, užkirsti kelią panašiam policijos mokinių prievartavimui ir nubausti kaltininką. Tuo tikslu buvo pasiūstyta delegacija pas Vidaus Reikalų ir Švietimo Ministerius, o jei čia nieko nepagelbės, tai kreiptis net į patį Prezidentą.

Ministeriai, atyžiai išklaušę delegacijos pranešimą ir pažadė reikala išaiškinti. Ir tikrai po kurio laiko jaunuolio tėvas buvo pakviestas į policiją ir jo akyvaizdą suplėšytas sūnaus pasižadėjimas, o kiek vėliau minėtas valdininkas iškeltas į kitą miestą panašioms pareigoms eiti.

Nemalonu šiandien prisiminti, kad toks įvykis buvo mūsų tėvynėje jį "Tautos Vadui" valdant, kada saugumo policija vis didesnius ragus augino, bet vis dėl to tada dar nebijota jos "išsišokimais" pyktintis ir su jais mėginti kovoti. O šiandien kuris tėvas drįs šiauliuose eiti į policiją ir protestuoti, kad jo vaikas priverstas šnipinėti, kuris Tėvų Komitetas drįs pakelti balsą prieš policijos mokinių prievartavimą, jei ten būti šnipų yra didžiausia garbė, jei ten statomi paminklai vaikams, išduodantiems savo tėvus!

Tačiau aš vis manau, kad šiauliuose ir ši okupacija bus kiek švelnesnė negu kitur, nes kiek tų okupacijų buvo, vis šiauliuose nebuvo tokių žiaurumų kaip kitose vietose, čia vis atsisiradavo jėgų, kurios švelnino esamą režimą. Gal dar jų yra ir dabarties metu?!

J. Vanagas

Valparaiso, Ind.

Pas lietuvių ūkininkus

Valparaiso apylinkėje esama nemaža lietuvių ūkininkų, kurie prieš 40 m. atvykę ir nebūgali įsikūrę ūkiuose. Užsukome į pirmą ūkį, pas p. Valavičiū. Ūkis gerai ir gražiai įtaisytas. Pastatai visi balti — dažyti. Įvairių ūkio mašinų, net ir mašinėlės yra miltingai maiti. Visur pavyzdinga švara ir gėlių darželiai. Pati p. Valavičiūnė vaišinga ir draugiška lietuvių, taip pat ir visuomenės veikėja. Buvusi per 20 m. E. Chicago Moterų Klubo sekretorė ir pirmininkė. P. Valavičiūnė Lietuvoje kilusi iš Krupų parapijos Saunorų kaimo.

M. G.

Floridos saulėje dienas galima leisti be darbo, bet nuobodu be NAUJIENŲ. Patyrę vasaruotojai, išvažiuodami į pietus, liepia ten suintinėti ir NAUJIENAS.

Cleveland, Ohio

Nėra gyvenimo liuanistinei mokyklai

Prieš kurį laiką katalikų srovės spaudoje teko skaityti, jog praėjusiais metais šeštadieninei lietuvių mokyklai vadovavęs Stasys Barzdukas ir mokyklos tėvų komiteto pirm. Petras Stravinskis pareiškė specialią padėką Clevelando vyskupui, kad šis teigiamai padėjęs sutvarkyti lietuvių vaikučių mokymą šv. Jurgio parapijos mokykloje. Ten, kaip plačiai visiems žinoma, yra ypatingai lietuviškumo neapkenčias klebonas kun. Vilkutaitis.

Manyta, kad tikrai viskas yra tvarkoje. Tačiau deja, ne tik nieko teigiamo nėra, bet dar blogiau yra padaryta.

Štai rugsėjo 28 per lietuvių radijo valandėlę pranešta, kad šeštadieninėje mokykloje jokių pamokų nebus. Esą "tariamasi" dėl patalpų...

Taigi, idomu už ką dėkojo St. Barzdukas ir P. Stravinskis? Ar nebuvo tik išimtinai generallinės klerikalų linijos reikalas? Nes ligi šiol naudotomis šv. Jurgio parapijos patalpomis šeštadieninei mokyklai klebonas Vilkutaitis nebeleidžia naudotis.

Gi patioje šv. Jurgio parapijos mokykloje lietuviškumo yra tik tiek, kad iš lietuviškos kilmės žmonių yra gausiai kolektuojami pinigai. Tėvas

Lietuviai ir latviai išvien

Paskutiniaisiais metais į Clevelandą jau atsikėlė daugiau kaip tūkstantis latvių naujakurių. Jie mezga gražią draugystę su lietuviu. Ypač susitartinimui daug darbuojasi latvių rašytojas Emilis Skujeniekas.

Rugsėjo 30 Lietuvių salėje buvo Lietuvių-Latvių Draugijos Clevelando skyriaus visuotinis susirinkimas, kuriame lietuvių

ir latviai plačiai pasitarė bendro veikimo reikalu.

Susirinkimą atidarė E. Skujeniekas, o pirmininkavo J. Čiurberkis.

Išrinkta nauja valdyba: Antanas Mikaliūnas — pirm., pastorius Jakobs Kugrens — vicepirm., advokatas žurnalistas Feliksas Mackus — liet. sekr., H. Salaks — latvių sker., žurnalistas Edvardas Karnėnas — spaudos ir propagandos vedėjas, K. Priedė — izd. ir plačiai žinomas senas Amerikos lietuvių uolus BALF'o veikėjas Alekas Banys — ūkio vedėjas.

Revizijos komisijon išrinkti: Ant. Vilkaitis, Vilma Skujenienė ir Kamparas.

Šiomet Clevelande latviai surengė specialų latvišką Vasario 16 minėjimą. Dabar Latvijos nepriklausomybės minėjimą rengia lietuviai.

Lietuviai

Garsinkitės 'N-nose'

NOW...AT CHELTEN'S

New Developments from
PHILCO Revolutionize
TV Values!

PHILCO 2142-M
Mahogany Veneer Cabinet

Equipped with Roller Casters!

Designed for
BUILT-IN U.H.F.

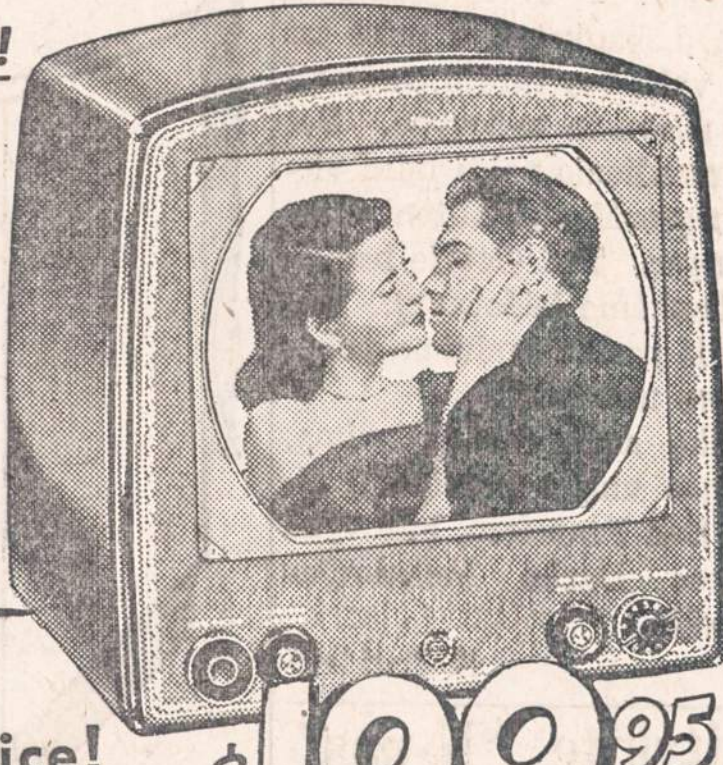
You get EXTRA value when you choose a Philco, because all new Philco sets are designed in advance for future television developments. Ask us for details... enjoy now the newest in TV.

EXTRA Liberal Trade-In Allowance

Come in or phone... we'll make you a sensational trade-in offer for your radio or TV set. Find out now how easy it is to own a brand new 1952 Philco. Low Easy Terms.

New Low Price!

Philco Model 1610 with Balanced Beam 145 sq. inch picture. It's a sensational value at rock-bottom price.

\$199.95
Tax Included

CHELTEN RADIO and APPLIANCE CO.

2913 East 79th Street

10534 Torrence Avenue

Open Monday and Thursday Nights

BAyport 1 - 6606

BAyport 1 - 0955

Chicagos Lietuvių Klubų ir Draugijų 1951 m. Valdybos

ŽEMAIČIŲ KULTŪROS KLUBO 1951 METAMS valdybos sąstata: Steponas Narkis, pirm., 4353 So. Talman Ave., tel. VI 7-1279; Antanas Yusas, vicepirm., 2131 W. 24th St., tel. FR 6-4416; Paul Petraitis, fin. rast., 812 W. 33rd St., tel. CA 5-9191; Juozas Baličia, užrašų rast., 4344 So. Campbell Ave., tel. Cliffs 4-7034; Adelf Burba, izdininkė, 6328 So. Eggleston Ave., tel. DO 3-5165; Antanas Jonikas, izdo glob., 2617 W. 43rd St., tel. YA 7-8183; Steponas Narkis, korespondentas; Jonas Danis, maršalka.

UTENOS APSKRIČIO DRAUGIŠKO KLUBO VALDYBA 1951 METAMS: John Sherman pirm., 6348 S. Alhambra Ave., tel. Prospect 6-1552; Bronė Zemgulis pirm., pagelb., 2535 West 42nd St., tel. Virginia 7-2879; K. Kazlauskas nut. rast., 2910 W. 40th Place, tel. Virginia 7-6275; Adela Burba fin. rast., 6328 So. Eggleston Ave., tel. Englewood 4-9771 ir DOchester 2-1565; Alf. Masilius izdin., 3252 So. Halsted St., telef. Victory 2-7319; Nelli Wilcop izdo globėja, 4443 S. Rockwell St., tel. Yards 7-4472; Alf. Masilius koresp., 3252 S. Halsted St., telef. Victory 2-7319; Frank Višmontas maršalka, 4500 S. Talman Ave. Susirinkimai vyksta kas antrą antradienį kiekvieną mėnesį P. Vengeliuoko svet., 4500 South Talman Ave. Nariai priimami vyrai ir moterys nuo 15 iki 25 metų be įstojimo mokesčio.

HUMBOLDT PARK LIETUVIŲ POLITIKOS KLUBO VALDYBA 1951 METAMS: J. P. Benekaitis pirm., 3724 No. Sheffield Ave. LAkeview 5-8216; M. Cepulevičius, vice pirm., 3327 West LeMoyn St., tel. SPaulding 2-7903; A. Lungevičia, prof. rast., 1814 Wabansia Ave., tel. Humboldt 6-2285; Stanley Buneckis, fin. rast., 1701 N. Pulaski Rd., tel. CApitol 7-9410; John Drangelis, izdin., 1701 N. Pulaski Rd., tel. CAp. 7-9410; Anton Kuprevicz, maršalka, 5431 W. Drummond Pl. Susirinkimai įvyksta kas trečią trečiadienį, 8:00 val. vak., 3600 W. North Ave., Chicago, Illinois.

TEISYBĖS MYLETOJŲ DRAUGIJS VALDYBA 1951 METAMS: Joseph Balchunas, pirm., 7155 So. Sacramento Ave., telef. PROspect 6-3855; Petras Kenutis, vicepirm., 3247 S. Emerald Ave., tel. DANube 6-1126; Felix Kasper, fin. rast., 3334 S. Lowe Ave., Vira 7-1824; Frank Bakutis, izdin., S. Stanevičia, kontr. rast., J. Antanaitis, izdo globėjas; Stumbris, maršalka; Frank Bakutis, ligonių prižiūrėtojas, 2603 W. 69th St., tel. HEMlock 4-4638; Dr. J. Poška, daktaras kvotejas, 3133 So. Halsted St., buna kožną mėnesį antrą sekma. HEMlock 4-2374. Susirinkimai atsidienį 12:30 val. po pietų, Chicagos Lietuvių Auditorijoj, 3133 S. Halsted St. Nariai yra priimami vyrai ir moterys nuo 18 iki 50 m.

SUSIVINIŲIMO LIETUVIŲ NAMŲ SAVININKŲ BRIDGEPORTE VALDYBA 1951 METAMS: Pranas Dikšas, pirm., S. Kunzevičia, vice pirm., A. Kaulakis, nut. rast., 3247 Emerald Ave., DANube 6-1126; Thomas S. Janulis, fin. rast., 3430 Sp. Morgan St., Yards 7-4663; Petras Balis, izd., 5653 S. Throop St.; G. Daraska, izdo glob.; J. Stumbris, maršalka; K. P. Gugis, advokatas. Susirinkimai įvyksta kiekvieną mėnesį antrą antradienį 7:30 val. vakaro Chicagos Lietuvių Auditorijoj, 3133 So. Halsted St. Priimami visi namų savininkai.

JONISKIEČIŲ L. ir K. KLUBO VALDYBA 1950 METAMS: Pirm. John Gasparaitis, 5565 So. Richmond St., Vicepirm. Estella McNamee, 6802 S. Maplewood Ave. HE 4-3555; Nut. rast. Joseph Keturakis, 3217 So. 53rd Ct., Cicero, Ill.; Fin. rast. Frank Cepulis, 3510 W. 63rd St., REpublic 7-0243; Izdininkas Joseph C. Vebell, 6447 South Emerald Ave. ENglewood 4-4380; Izdo globėja: Mrs. Juliana Balsienė, 10431 S. Campbell Ave. BEvery 8-2652; Tadas Kazimeraitis, 4344 S. Washenaw Ave.; Koresp. Mrs. Estella McNamee, 6802 So. Maplewood Ave. HEMlock 4-3555.

AMERICAN LITHUANIAN CITIZENS AND BENEFIT CLUB VALDYBA 1951 METAMS: Pirmininkas Larry Lubik, 2602 W. 47th St., Vicepirm. W. B. Kuku, 4012 Archer Ave.; Nut. rast. P. J. Petraitis, 812 W. 33rd St., tel. Calu met 5-9191; Finansų rast. Adela Burba, 6328 S. Eggleston Ave. tel. DO. 3-5165; Kontr. rast. A. Kvedaras, 4246 S. Maplewood Av. kasos glob. Alfons Masilius, 3252 South Halsted Street, telefonas Victory 2-7319; kasiereis K. Kazlauskas, 4528 S. Spaulding Ave.; maršalka F. Sova, 4201 S. Maplewood Ave.; koresp. Anton Jusas, 2131 W. 24th St., telefonas FR. 6-4416; daktaras kvotejas Dr. T. Dundulis, 4157 Archer Ave. Susirinkimai įvyksta trečią sekma dienį kiekvieno mėnesio, 1 val popiet, Hollywood svet., 2417 W. 43rd St. Į Klubą priimami vyrai ir moterys lygioms teisėmis nuo 16 ligi 55 metų amžiaus.

CHICAGOS LIETUVIŲ SUVALKIEČIŲ DRAUGIJOS VALDYBA 1951 METAMS: Pirm. Ant Jusas, 2131 West 24th St. FR 6-4416; Vicepirm. John Gurgžda, 3944 So. Rockwell St.; Nut. rast. W. Juška,

4443 So. Rockwell St., YA 7-4472; Fin. rast. N. Wilcop, 4443 S. Rockwell St., YA 7-4472; Izd. J. Puniška, 2605 West 43rd St., LA 3-9623; Kontr. rast. O. Svirnickas, 7202 So. Fairfield Ave.; Koresp. A. Jusas; Maršalka Geo. Mitskus. Susirinkimai vyksta kiekvieno mėnesio ketvirtą antradienį, 7:30 val. vak., Hollywood Inn svetainėje, 2417 West 43rd Street.

LIETUVISKOS TEATRINIS KOS DRAUGYSTĖS RŪTOS No. 1 VALDYBA 1951 METAMS: Pirm. Mary Andriūnas; pirm. pagelb. Albert Tamson; Nut. rast. Frank Opulskas; Fin. rast. Thomas Šalkauskas; Kontr. rast. Margaret Karis; Kasos pagelb. Elizabeth Tamson; Kasiereis Justin Yuskėnas; Duru sargas Tadas Selickis; Ligonų lankytojas Tadas Selickis; Teisėjas Joseph Bartkus; Teisėjo rast. Elizabeth Tamson; Koresp. Frank Opulskas, 3955 Archer Ave.

Išėjo "Nemuno pakrantėmis"

Jau išėjo iš spaudos Dr. A. Garmaus knyga "Nemuno pakrantėmis (Jaunujų dienų atsiminimai)". Išleido "Nemuno" knygynas Chicagoje. Viršelį piešė Vl. Vijeikis. Knygos yra 136 psl. Kaina \$1.25. Gaunama "Nemuno" knygyne, 3143 S. Halsted St., Chicagoje.

SAVAITRAŠTIS

"ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS"

U. S. A. metams kainuoja Du doleriai

Galima išsiųsti per "Naujienas" arba tiesioginiai, adresuojant:

"A. L. Balsas"

Casilla de Correo 303, Buenos Aires, Argentina.

AR ŽINOTE KĄ RAŠO

"KELEIVIS"

AR ŽINOTE, kodėl vieni jį giria, kiti keikia, bet visi mėgsta jį skaityti?

Net ir kunigai pasislėpę jį studijuoja, nors savo parapijoms draudžia jį į rankas paimiti.

"KELEIVIS" žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės skelbti.

Žmoniu mulkintojus ir apgavikus įsiai lupa be jokio pasigailejimo.

Be to, jame rasi visokių patarimų, pamokinių, gražių eilių, idomiu pavelsių ir žinių iš viso pasaulio.

Kainuoja tik \$3.00 metams Adresas toks:

"KELEIVIS"

636 Broadway SO. BOSTON, MASS.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

visus mokesčius čia sumokėjus 100% apdrausta DRABUŽIAI GYDUOLIS ir t. t.

Jūsų giminės gauna be jokių jiems išlaidų

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC. 220 SO. STATE ST., CHICAGO Tel WABash 2-9354

Atidara šeštadienį iki 1:30 popiet.

Lietuviai perka tose krautuose, kurios garsinasi NAUJIENOSE.

LIETUVIŲ AUDITORIJOS šeštadienio svetainės šokių vakaras

IVYKSTA KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ DIDŽIOJOJE SALĖJE, 3133 SOUTH HALSTED STREET.

Publikai pageidaujant pradedami šokių vakarai ir sekmadieniais. Gros J. AKELIO orkestras su labai mažomis pertraukomis. Šokių muzika pajavinama refrenais.

Salė ir kitos patalpos naujai atremontuotos. Salėje staliukai. Svečiams patiekiami įvairūs gėrimai ir užkandžiai. Pradžia: šeštadieniais 8 val. vakaro, sekmadieniais 7 val. vakaro.

MALONIAI KVIEČIAME VISUS ATSLILANKYTI.

RENGĖJAI

IŠ ATLANTO PAKRAŠČIŲ

(Truputis įspūdžių ir patirčių iš poilsio ir "sveikatos" vietų)

(Tęsinys)

Atlantic City

Tai mes jau prisitariame ir prie išgarsėjusio Atlantic City, — pervažiom paskutinį gana ilgą tildą ir atsidūrėme gražių rezidencijų distrikte. Gražūs namai, gražios gatvės, visur žydi gėlės, kurios daro malonų įspūdį.

Tačiau mes negalim per daug dairytis, nes gana didelis judėjimas. Reikia žiūrėti, kur važiuoji, kad nepaklystum. Vandenyne pakraštis jau iš mūsų akių išnyko — nesimato jo ir mums reikia laikytis iš anksto nustatyto kelrodžio, kad galėtume atrasti Maine Ave. Ten yra SLA narių "poilsio ir sveikatos" namas, kurį mes važiuojam aplankyti.

Atlantic City maždaug toks pats kaip ir kiti vandenyno pakraščiai salų miestai: siaurais, bet ilgas ir visos gatvės visokiais vardais vadinamos "Avenue", tiek išilginės, tiek skersinės, "streltų" niekur nesimato. Žymiausias išilginės gatvės tai Atlantic Ave. ir Pacific Ave. Vadinasi, pavadintos abiejų didžiųjų vandenynų vardais. Išilginių gatvių nėra daug, bet skersinių — tai devynios galybės.

Mes, atvykdami iš pietų pusės, buvom iš anksto nusitarę važiuoti Atlantic Ave. iki privažiavimo Maine Ave. Tada sukities po dešinei ir važiuoti Maine Ave. iki SLA namo. Manėm, kad ir Atlantic City bus taip, kaip Wildwoode, kur galima sustoti ne tik prie paprasto namo, bet ir prie viešbučio durų.

Tačiau tos mūsų svajonės išnyko: pavažiavę Atlantic Ave., randam gatvėkarių bėgius, gatvėkarių trafiko susigrūdimą. Žmoną prašau, kad dabotų gatvių vardus. Ji mane ramina, kad dar toli ta Maine Ave, antrame gale miesto. Mat, ji jau prieš kelis metus yra atostogavusi Atlantic City ir yra mačius SLA namą.

Gatvių vardai

Skersinės gatvės daugiausia yra "pakrikštytos" įvairių miestų ir valstybių vardais. Tačiau niekur neteko matyti gatvės su Pittsburgho, Chicagos ir Philadelphia's vardais. Gal būt, gatvių "krikšto" tėvai pabijojo Pittsburgho "dūmų", Chicagos "gengsterių" ir Philadelphia's "išmintingųjų advokatų". Penn. ir Ill. valstybių vardai vis dėlto nėra pamiršti, tais vardais yra vadinamos žymios gatvės. Kelios gatvės yra — "pakrikštytos" ir šventųjų vardais.

Vargais negalais pasiekėm ir Maine valstybės vardu gatvę, kurios mes su atsidėjimu ieškojome. Pasirodo, kad Maine gatvė yra pačioje šiaurinėje Atlantic City miesto dalyje. Matyti, gatvių krikšto tėvai prisilaukė geografinės nurodymų, nes Maine valstybė nusitęsusi toli į šiaurę. Maine valstybė lietuviams nėra svetima, nes tenai tėvai Pranciškonai turi savo tvirtovę, o mūsų SLA turi tris savo organizacijos kuopas.

Važiuodami Maine gatve, žiūrime, kur yra tas 128 numeris, bet niekur jo nesimato. Mūsų ieškomas numeris ir Maine Ave.

išeina į vandenyno pakrantę ir darosi lyg ir išilginė gatvė, eina tolyn į šiaurę, o mūsų ieškomo SLA namo niekur nesimato. Sustoję dairomės. Žmona sako, kad, kiek ji atsimenanti, tai turėtų būti vandenyno pakraštis, kur nėra jokios gatvės, o tik iš lentų padarytas šaligatvis.

Atsisukom ir važiuojam atgal į žmonos nurodytą pusę. Radę tuščią vietelę pastatom ir užrakinam mašiną ir einam-ieskoti SLA Užlipom laiptais ant šaligatvio matosi keli žuvaptojai. Stai ir mūsų ieškomas numeris. Ant durų stiklo skaitome užrašą: "S.L.A.". Lipame žemyn laiptais ir einam prie durų. Skambinam varpelį. Iš anksto buvom susitarę įeiti į vidų prašyti kambario.

Atsidaro durys ir išeina Dr. Viniko žmona. Pasisveikinome ir klausiamo, ar negalima būtų kambario gauti?

Ponia Vinikienė pajudina galvą ir trumpai atsako: "Ne, nėra, užimti". Žmona klausia ar pažįstate mus?

"Rodos, kad kur tai matyti, bet negaliu atsiminti", — atsako Vinikienė.

Tada mes prisistatėme ir buvom pakviesti namo apžiūrėti. Ponia Vinikienė apgailestauja, kad visi kambariai užimti iš anksto per SLA centro raštinę ir todėl ji negalinti mūsų prašymo patenkinti. Mes nuraminame ją, kad kambarius mums nėra reikalingas, nes esame apsigyvenę Wildwoode, o čionai atvažiuojam tik SLA namo apžiūrėti, — tai ir viskas.

Tada ponia Vinikienė apvedžiojo mus po kambarius, parodė kaip viskas gražiai ir su skonio įrengta. Man atrodo, kad tas visas įrengimas organizacijai turėjo kainuoti gana brangiai.

S. L. A. namo išvaizda.

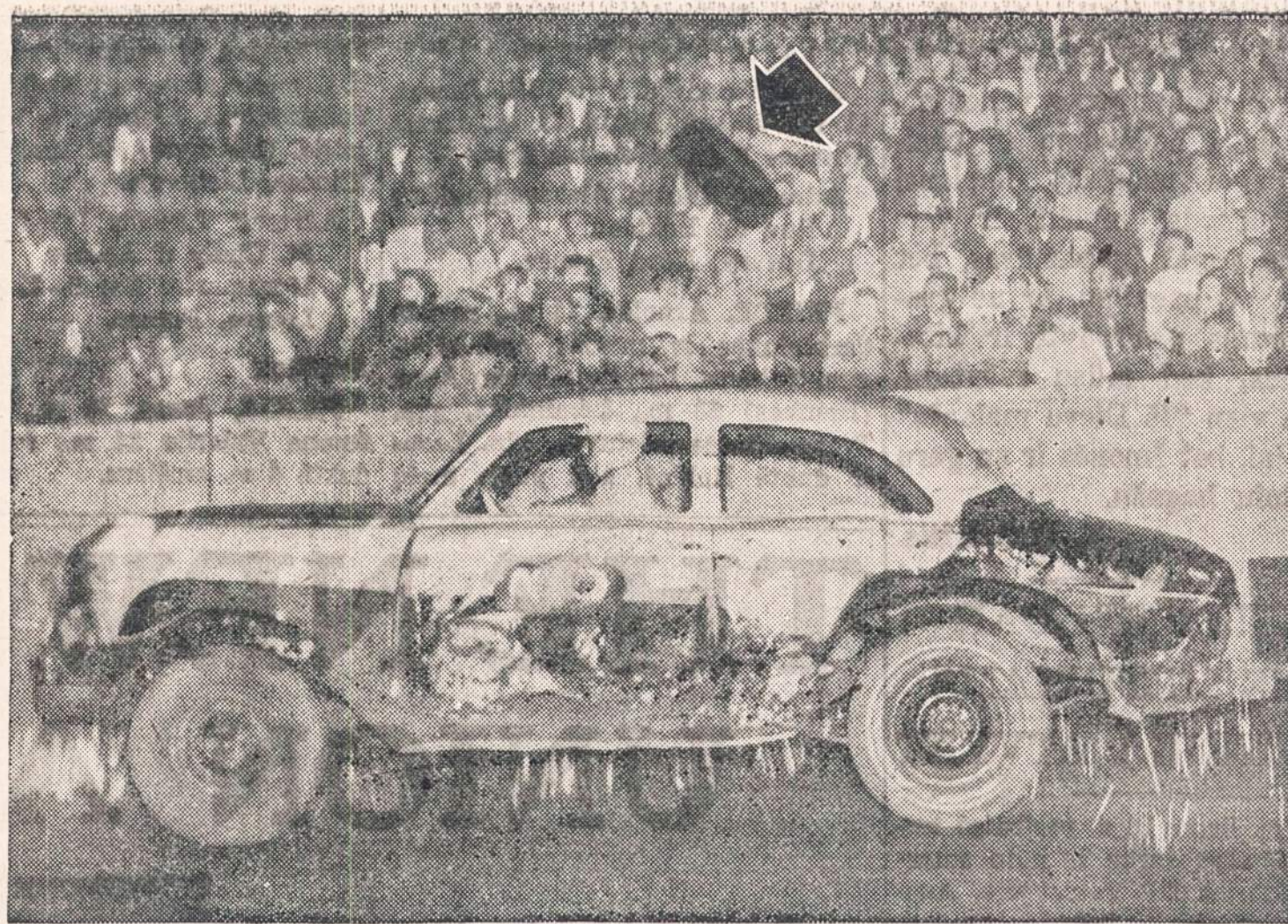
Kada tarpe mano žmonos ir ponios Vinikienės užsimezgė nuosirdžios kalbos, tai aš bandžiau, kiek buvo galima, arčiau susipažinti su mūsų organizacijos namo aplama išvaizda ir su ta apylinke, kurioje yra tas namas. Dalykas toks, kad dėl šio namo paskolos yra buvę nemažai diskusijų ir SLA seimuose. Šį namą organizacija yra perėmus už išduotus morgičius.

SLA namas yra po vienu stogu su kitais dviem namais, kuriuos vieną nuo kito skiria tik viena siena. Visas tas mūro trijų aukštų pastatas priklauso trims skirtingiems savininkams, ir visi tie trys namai po vienu stogu panašūs vienas į kitą.

Iš lauko pusės žiūrint, visi tie trys namai po vienu stogu, bet trijų skirtingų savininkų, atrodo kaip vienas didelis "apartmentinis" namas. Gal būt, kad tas mūro pastatas prieš kelis dešetus metų ir buvo tik vieno savininko nuosavybė.

SLA namas turi 10 kambarių. Kiti du, tur būt, irgi po tiek pat kambarių turi. Toje apylinkėje yra ir daugiau panašių pastatų, kurių kambariai yra nuomuojami Atlantic City vasarotojams, atvykusiems poilsui ir "sveikatai" pataisyti.

SLA namo kambarių įrengi-

Soldier Field, Chicago. — Automobilį lenktynėse nuo automobilio, kurį vairavo Ken Johnson, nuskubo ratas ir įkėlė į žiūrovų būrį, sužeisdamas tris asmenis.

mas prilįgsta gero viešbučio kambarių įrengimams, skirtingai, kad neturi kambariuiose privatiškų vonių, — reikia tenkintis bendromis. Kiti visi patogumai yra geri: jei nori pažuvauti, išėjai per duris, palapai laiptais ir tiesiai ties savo namo durim gali meškerioti; jei nori maudytis, tai turi paeiti kiek toliau į pietų pusę, iki pasieki "bičių" — papludimį. Nežinau tik, kaip su miegu kambariuose, nes tos Atlanto bangos be paliovos daužo tą pakrantę, kur yra SLA namas. Bangų ūžimas labai jaučiamas tykios, ir ramios dienos metu. Nakties metu dažnai vandenynas yra neramnis negu diena, o jei pasitaiko vėjas ar šokia tokia audra, tai bangų ūžimas yra girdimas už kelių blokų. Tačiau atvykus į Atlanto pakraštį sveikatos taisyti ir pailsėti reikia apsiprasti su viskuo, — tiek su saulės nudėgimais, tiek su bangų ūžimu bei kitais visokiais "patogumais", kurie pasitaiko "sveikatos taisyto" centruose.

Cape May

Šiek tiek paviesėję savo organizacijos namą, atsisveikinę su Dr. Viniko žmona ir vėl tais pačiais keliais grįžtam atgal į Wildwoode. Pasivalgę vakarienės dar nusitarėme nuvažiuoti ir į Cape May, kuri yra Wildwoode kaimynystėje, — apie 7 mylios į pietus, važiuojant Oce-

an Drive vieškelio vandenyno pakraščiu. Reikia pervaziuoti bent porą ilgų tildų ir užsimokėti 40 centų už važiavimą per tuos tiltus.

Cape May tai Cape May kauntės (apskrities) sostinė. Tai vienas iš senesnių kurortų. Į žemėlapy žiūrint atrodo, jog tai turėtų būti vienas iš geriausių sveikatos taisyto centrų šiam Atlanto pakraščiuje. Cape May yra pačioje N. J. valstybės smailumoje, kur iš vienos pusės Atlanto vandenynas, o iš antros — didelė įlanka, Delaware Bay vadinama. Ten įteka Delaware upė į Atlantą. Ją iš Philadelphia's ir kitų prie Delaware upės pakraščiu esančių miestų laivai plaukia į Atlanto vandenyną ir susisiečia su plačiuoju pasauliu. Šioje apylinkėje yra ir Suvenytų Valstybių laivyno pakraščio sargybos postas (Coast Guard). Yra daug gražių viešbučių bei vasarnamių. Tačiau vasarotojų jie visi mažai turi. Atrodo, kad šis sveikatos taisyto centras biznio atžvilgiu sunkiai verčiasi palyginus su Wildwoode.

Tiek mieste, tiek ant "Boardwalk" jaunų žmonių beveik nesimato; daugiausia tai senyvi žmonės, kurie, tur būt, mažai tesimauo vandenyną ir čionai atvyksta vasarą praleisti.

Sakoma, kad prieš kiek metų Cape May buvo viena iš idėliausių atostogautojų vietų,

kaipo "senų žmonių prieglauda". Čia gyvena mėgstantieji ramensni gyvenimą, kurie turi sukaupę tiek turto ar šiaip turi kokių pajamų — žodžiu, išėjusieji į pensiją.

Kaip žinoma, senesnio amžiaus žmonės mėgsta žuvauti. Tad Cape May įlankos pakraščiuose daugybė visokios rūšies žuvininkų, didesnių ir mažesnių laivų ir laivukų. Taip pat visur pakrantėse matosi meškeriotojai. Išsikalbėjau su keletu žuvautojų. Jie skundėsi, kad dabartiniu laiku "žuvys nekandantios" ir mažai jų tegalima pagauti.

Sakoma, kad Cape May kaip atostogų centras jau arti du šimtmečius yra žinomas. Daugumas miesto pastatų tiek viešbučiai, tiek gyvenami namai yra senoviško stiliaus. Mieste dau-

gybė didelių ir mažų žaliuojančių medžių. Nemažas nuosimtis gyventojų verčiasi žuvalvimu. Žuvų prekyba ir jų apdirbimu daug darbininkų pelnosi sau duoną. Taip pat čia yra išvystyta didesnių ir mažesnių laivų statyba. Vadinasi, į šį kurortą nesuplaukia tiek pinigų, kad miesto gyventojai galėtų verstis vien tik iš vasarinio uždarbio, kaip tai yra Wildwoode ar Ocean City.

S. Bakanas
(Bus daugiau)

"NAUJIENAS" SKAITO VISU SROVIŲ ŽMONES: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI JIE ŽINO, KAD "NAUJIENOS" PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS.

TOWN OF LAKE UTILITIES

Kliento patenkinimas yra mūsų biznio pagrindas. Bizni norime vesti draugiško pasitarimo būdą.

Duodame stambias nuolaidas už varlotus įtaisus ir teikiame lengviausias mokėjimo sąlygas. Aišku, teikiame didžiausias garantijas.

Jei norite gerai pirkti televizijos aparatų, baldų ir kitokių įtaisų, tai pirmiausia sustokite mūsų krautuvėje

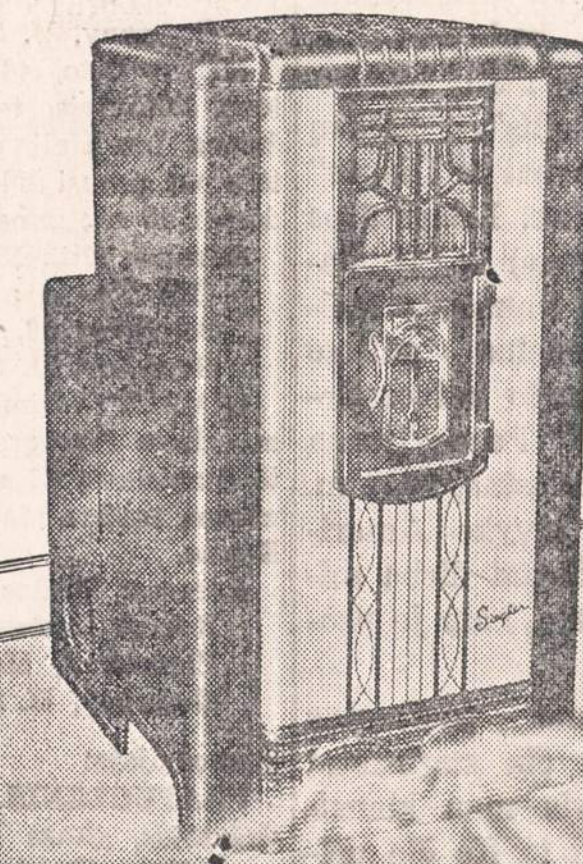
TOWN OF LAKE UTILITIES

1800 W. 47th STREET, kampas Wood St. Lafayette 3-7771

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais atdara nuo 9 ryto iki 9 vakaro.

GET TWICE THE HEAT!
SAVE HALF THE OIL—

Siegler
PATENTED AUTOMATIC
OIL OR GAS HEATERS

Does a better job of heating
than any stove on earth!

Tropical Floor Heat

GETS TO THE BOTTOM OF THE COLD FLOOR PROBLEM

MONEY BACK
GUARANTEE

"If your Siegler Oil or Gas Heater doesn't deliver more and hotter heat over the floor than ANY comparable size heater regardless of make or price, you get your money back."

A FURNACE JOB OF HEATING FOR THE PRICE OF A HEATER!

WEITZ

TELEVISION, CAMERA AND
APPLIANCE COMPANY

2609 W. NORTH AVENUE

HUMboldt 6-0290

OPEN EVERY EVENING

5—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. —SEŠTADIENIS, SPALIO 6, 1951

PASIMATYKITE SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSŲ INSULIACIJOS PROBLEMAS.—DABAR YRA LAIKAS ĮRENGTI SAVO NAMĄ ŽIEMAI.

MES TURIME ISDIRBTĄ REPUTACIJĄ PILNO PASIRINKIMO A-1 RŪŠIES STAKO LENTŲ IR NAMAMS MATERIOLŲ.

CARR - MOODY LUMBER COMPANY
3039 So. Halsted St. Tel. Victory 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMAI

TAUPLYKIT' REGULIARIAI,
KAD TURETUMET PELNO...

TAUPLYKIT PAS

UNIVERSAL SAVINGS
& LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois
Telefonas: HAYmarket 1-2028.

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandos vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 vidudienio.

S. L. A.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra didžiausia lietuvių organizacija. Tai lietuvių apdraudos tvirtovė Amerikoje. Tai lietuvių brolybės fraternalė organizacija. SLA trokšta dar daugiau gerų lietuvių suvienyti broliškais ryšiais vienon didelėn ir gražion šeimynon. Dabar eina SLA. Pažangos Vajus naujėms nariams primt.

Susivienijimas iš apdraudos nedaro sau pelno, todėl Susivienijime apdrauda yra pigesnė. Bet Susivienijimas teikia lietuviams daugiaus, negu apdrauda. Susivienijimas veikia kultūrinėje dirvoje, stiprina lietuvių Amerikoje ir rūpinasi bendrais lietuvių reikalais.

Dabar visose lietuvių kolonijose darbuojasi šimtai SLA organizatorių. Kai vienas tu organizatorių atsilankys į jūsų namus, paklauskite jo patarimo—prisirašykite prie Susivienijimo su visa savo šeimyna.

SUSIVINIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

387 West 30th Street, New York, N. Y.

Kritika ir Polemika

KODĖL TAIP?

Atsitiktinai į mano rankas pateko tik ką iš spaudos išėjus knygelė vardu "The Frist Marian Reader" (Folkstales, legends, and short stories translated from the Lithuanian), išleista "The Lithuanian Catholic Press Society, Chicago 8, Ill.

Turiniui parinkta keletas mūsų rašytojų pasakų, apysakų, padavimų ir pačių autorių trumpų biografijų (Biographical Sketches of Authors).

Dėl šitokio leidėjų žygio, rodos, tereikėtų pasidžiaugti ir palinkėti jiems šiam darbe kuogeriausios sėkmės. Gi kiekvienas suvoksime, kad yra geras patarnavimas mūsų tautai, kai duodama progos ir kitataučiai pažinti mūsų literatūros lobius ir net pačius rašytojus per jų (Biographical Sketches). Tikrai pasidžiaugti galima tada, kai toksai darbas bus atliktas rūpestingai ir bešališkai. Nesu kompetentingas spręsti ar parinktosios pasakos, legendos ir apysakos yra pirmieji vertės, bet apie paduotas kai kurių rašytojų biografijas negalima praeiti tylomis.

Taigi, šį kartą su tais "Biographical Sketches" išėjo nei šis, nei tas. Jei iš kitų "biografijų" dar ir galima susidaryti šiekį tokių supratimą apie asmenį, tai kitos "giografijos" atliktos taip nerūpestingai ir išėjo tokios nualintos, kad lieka nesuprantama, ar tas rašytojas yra baigęs kokį mokslo, ar jis tik šen bei ten mokslo ragavęs; ar jis visą laiką gyveno... Persijoje ir iš ten atvykęs į šį kraštą; ar jis universitete tik "mokytojauja" ar dirba kaip profesorius; nesuprantamos ir tos aplinkybės, kurios vertė "biografijų" rašytojus taip stipriai nuręžti parašyti knygų tomų skaičius. Kad skaitytojas galėtų suminėti klausimus geriau suprasti, pora tokių "biografijų" čia pacituojau:

"Vincas Kreve (Mickevicius)... born Oct. 17, 1882, Sabartoniai, Lithuania... studied in Kiev and Vienna... before World War I taught in Russian schools... after the founding of the Lithuania State was appointed consul to Azerbaidjan, Persia... now teaches at Pennsylvania University, Philadelphia, Pa. has written ten volumes of poetry, short stories, and drama."

Kitoje "biografijoje" skaitomas, kad, "... in 1940 came to

the United States to teach French at Marianopolis Prep, Thompson, Con., and now is a professor of French at Scranton University, Scranton, Pa... he as been editor of the "Amerika" (a weekly published Brooklyn, N. Y.), "Studentų žodis" (discontinued), "Vytis" (published by the Knights of Lithuania, in Boston, Mass...) ir t. t.

Jei dėl žinių stokos ir negaliu kalbėti apie kitus toje knygelėje suminėtus rašytojus, tai jau apie V. Krėvę tariuos turis pakankamai žinių, kad galėčiau kreipti leidėjų dėmesį į faktus, kurie, manau, būtų teisingas jo biografijos bruožų papildymas: V. Krėvė 1907 baigė Lvovo universitetą su filosofijos daktaro laipsniu. 1908 prie Kijevo universiteto apgynė disertaciją apie indoeuropiečių protėvyne bei kilmę, gavo magistro laipsnį ir aukso medalį. Iki rusų (bolševikų) revoliucijos visą laiką mokytojavo Baku realinėje gimnazijoje (taigi, ne Russian schools daugiskaitoje). Minėtos revoliucijos metu, susikūrus Azerbaidžano respublikai su sostine Baku miestais, Dr. V. Krėvė apie metus laiko ten buvo Lietuvos konsulas; Baku miestas iki šiol dar nėra buvęs Persijos teritorijos ribose... 1920 m. Dr. Krėvė grįžo Lietuvon. Dvidešimtis dvejus metus buvo profesorium Kauno—Vilniaus universitetuose ir keturiolika metų ten pat Humanitarinių Mokslų Fakulteto dekanu. Parašęs yra ne 10 (ten) knygų tomų, bet per dvidešimtis (Mano pabr. V. M.). Jei kam buvo svarbu pažymėti tūlo asmens redaguotas "Studentų žodis", gyvavęs vos apie pusę metų, 4 puslapių laikraštukas, tai, mano supratimu, yra nemažesnės vertės pažymėti, kad prof. Dr. V. Krėvė per eilę metų redagavo "Tauta ir žodis", "Mūsų Tautosaka", "Darbai ir Dienos" (Hum. Moksl. Fak. Literatūros Skirniaus leidžiamas) ir "Humanitarinių Mokslų Fakulteto Raštai". Šiuos žurnalus galime matyti ir šio krašto universitetų bibliotekose. Pennsylvania universiteto pakviestas, 1947 m. balandžio mėn. atvyko Amerikon ir po šiai dienai dirba minėtam universitete, kaip jo profesorius.

Palyginus mano pacituotas "biografijas" ir čia suglaustai atpasakotą, kyla man klausimas: Kodėl taip? Ko čia pri-

trūko? Geografijos, istorijos, lietuvių literatūros istorijos žinių, ar pagaliau geros valios atsipalaiduoti šališkumo ir pasieltgi pagal nuostatą, liepiantį visus vienodai mylėti, ir vertinti ne pagal jų pažiūras, bet darbus. O pagaliau, ar ne gražiau mums pasirodyti ir kita- tautaiams, kad mūsų rašytojai yra ne vien "Iš Dievo malonės" rašytojai, bet žmonės ir su geru moksliniu bagažu.

V. Mykolaitis.

PAGELBĖKIM DAR ŠIEMS LIETUVIAMS I AMERIKĄ ATVYKT

1951 m. liepos 31 d. pasibaigė terminas išrašyti darbo ir buto sutartims tikriems DP Vokietijoje, Austrijoje ir Italijoje. Bet dar yra galimybė kitos kategorijos tremtiniams-pabėgėliams išrašyti sutartis, kaip Ethnic Germans (vokiečių kilmės), neįkurdintiems tremtiniams kitose valstybėse, Prancūzijoje, Švedijoje, Anglijoje, Belgijoje ir kitur, už Vokietijos, Austrijos ir Italijos ribų, ir tarnavusiems Lenkų Armijoje. Tiems tremtiniams garantijų terminas dar nepasibaigęs.

Galintieji pagelbėti žemiau išvardintiems žmonėms darbai ir buto garantijas išpildyti, malonėkit jas neatidėliodami ir išpildyti. Garantijoms blankų galite gauti BALF Centre, 105 Grand St., Brooklyn 11, New York.

Žemiau seka asmenys, kuriems garantijų reikia:

Vokietijoje, kaip Ethnic Germans
APYRUBIS, Ignas, 52 m. amž., darbininkas, žmona Elzbieta 48 m., šeimininkė, duklė Regina 9 m.

Adresas: Ignas Apyrubis, Neumuenster, Haart 237, Germany, British Zone.

VILKAS, Jonas, 35 m., mūrini-
kas, klaidėdintis iš Klišių kalmo; žmona Marija, 34 m., šeimininkė, vaikai: Vilnius, 13 m.; Kristel, 11; Helmutas 10, Gerhards 8, Rosemarie 8, Reinzas 5 ir Rudolfas 3.

Adresas: Jonas Vilkas, Dickenkreiss 2 Memmingen, Bayern Germany, U. S. Zone.

JURASKA, Pranas, 38 m., mecha-
nikas, klaidėdintis; žmona Elzė 52 m., šeimininkė, vaikai: Irma 16, Bronius 14, Henrikas 11.

Adresas: Pranas Juraška (13b) Memmingen, Bayern Weberstrasse 17 Germany, U. S. Zone.

METT, Otto, 48 m., dyselių mo-
torų šaltkalvis, tekorius iš Šakių; žmona Ida Halina, 46 m., siuvėja, taip pat gimusi Šakiuose, sūnus Waldemar 13 m., gimęs Šakiuose.

Adresas: Otto Mett (16) Hanau a/M Schulweg 16, Gross Hessen, Germany, U. S. Zone.

GIMBUTT - Gimbutas, Vladas, 59
m., gimęs Petrograde, Rusijoje, duklė Stanislava 21 m., gimusi Kedainiuose, motina Marija 86 m., gimusi Kaune.

Adresas: Vladas Gimbutas Robert Kochstr. 16b Zimmer 9, Hanau a/Main Germany, U. S. Zone.

Prancūzijoje:
PRAPUOLENIS, Česlovas, 41 m., dažytojas, gimęs Kybartuose, žmona Feliksa (Briska) 35 m., siuvėja, sūnus 15 m. ir dukra Stanislava 10 metų amžiaus.

Adresas: Česlovas Prapuolenis Caserne Beauge, Bt. B, Morhange (Moselle), France.

KVIETELAITIS, Benjamin, 31 m.,
kilęs Avikilų km., Liudvinavo val., Marijampolės aps., žmona Aniceta (Norvelaitė) 27 m., kilusi Varkalų km., Plungės val., Telšių aps.; vaikai Petras-Ramutis 3 m. ir Algirdas-Bernardas, abu gimę Strasbourg, Prancūzijoje.

Adresas: Benjamin Kvietelaitis 3 Bd de la Victorie Strasbourg, France.

STRUNGIS, Alfonsas, 26 m., žmo-
na Mavimilena 25 m., sūnus Paulius 7 metų.

Adresas: Alfonsas Strungis Loos-en Cohelle, Cite Familie

Rue Kellermann 46 Pas-de-Calais, France.

A L E K S A N D R A V I Č I U S, Juozas, 41 m., žmona Zofija 29 m., sūnus Antanas 6 m. ir Juozas 5 m.

Adresas: Juozas Aleksandravičius Rue de Bouteau Beuvry, Nord France.

PRIEDE, Arnolds, 24 m., metalo
darbininkas ir medžio apdirbėjas, gim. Tukums, Latvijoje; žmona Anna (Blankas) 23 m., šeimininkė, gim. Trepenėliuose, Lietuvoje; sūn. Leonas ir duklė Helėnė, abu pusės metų amžiaus.

amž., gimę Prancūzijoje; uošvis Blankas Vladas, 51 m., metalo darbininkas, mėsaininkas, mūrininkas, gimęs Pušaltoniuose, Lietuvoje ir uošvė Rozalija (Mitzytė) 47 metų, gimusi Yliuose, Lietuvoje.

Adresas: Arnolds Priede St. Chely d' Apcher Montmartre Bar 8-51 Lozere, France.

Anglijoje:
PILKIS, Jonas, 29 m., siuvėjas; žmona Valerija 24 m., šeimininkė, duklė 4 m. amžiaus.

Adresas: Jonas Pilkis West Hills Family Hospital Hawthorn, N. Corshan Wilts, England.

BASIS, Konstantinas, 41 m., me-
tal polisher, kilęs iš Švenčionių, Vilniaus krašto.

Adresas: Konstantinas Basis, Firs Lane Hospital Winchmore Hill London, N. 21, England.

Sveicarijoje:
PONELIS, Viktoras, 30 m. amž., mechanikas, tekintojas, mokėsis Ita-

lijoje ir Sveicarijoje, kilęs iš Štalių Adresas: Viktoras Ponelis, Bellevue, Leysin Vil. Switzerland.

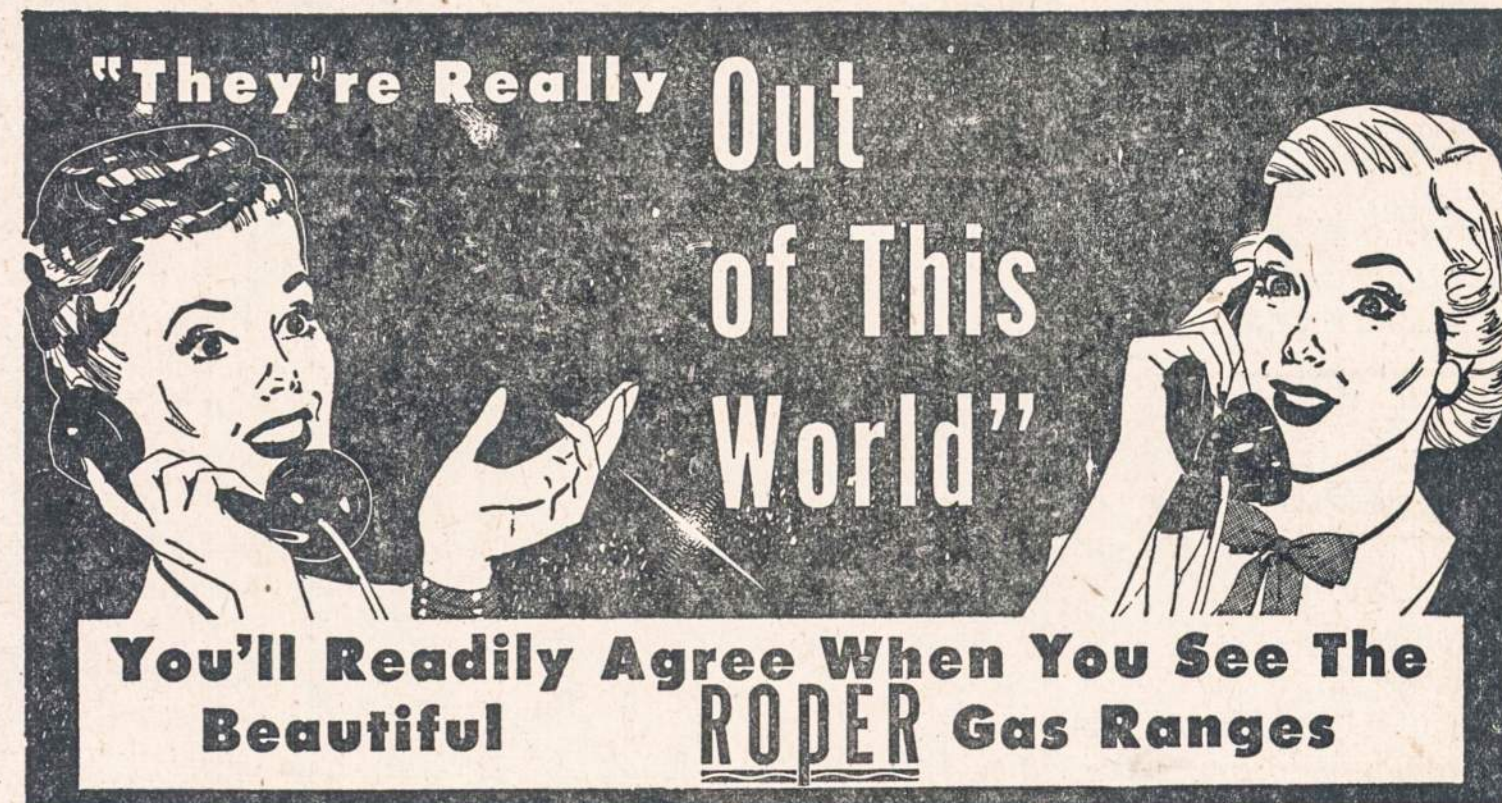
Švedijoje:
SVELNIENĖ, Česlava (Zaleskytė), 29 m., iš Šakių, namų ruošos darbininkė, siuvėja, su sūnum. Adresas: Česlava Svelnienė, Foch 35 Mansorp Sveringe-Sweden.

—BALF Centras

Skaitykite "N-nas"

THE NEW ROPERS AT UNION APPLIANCES

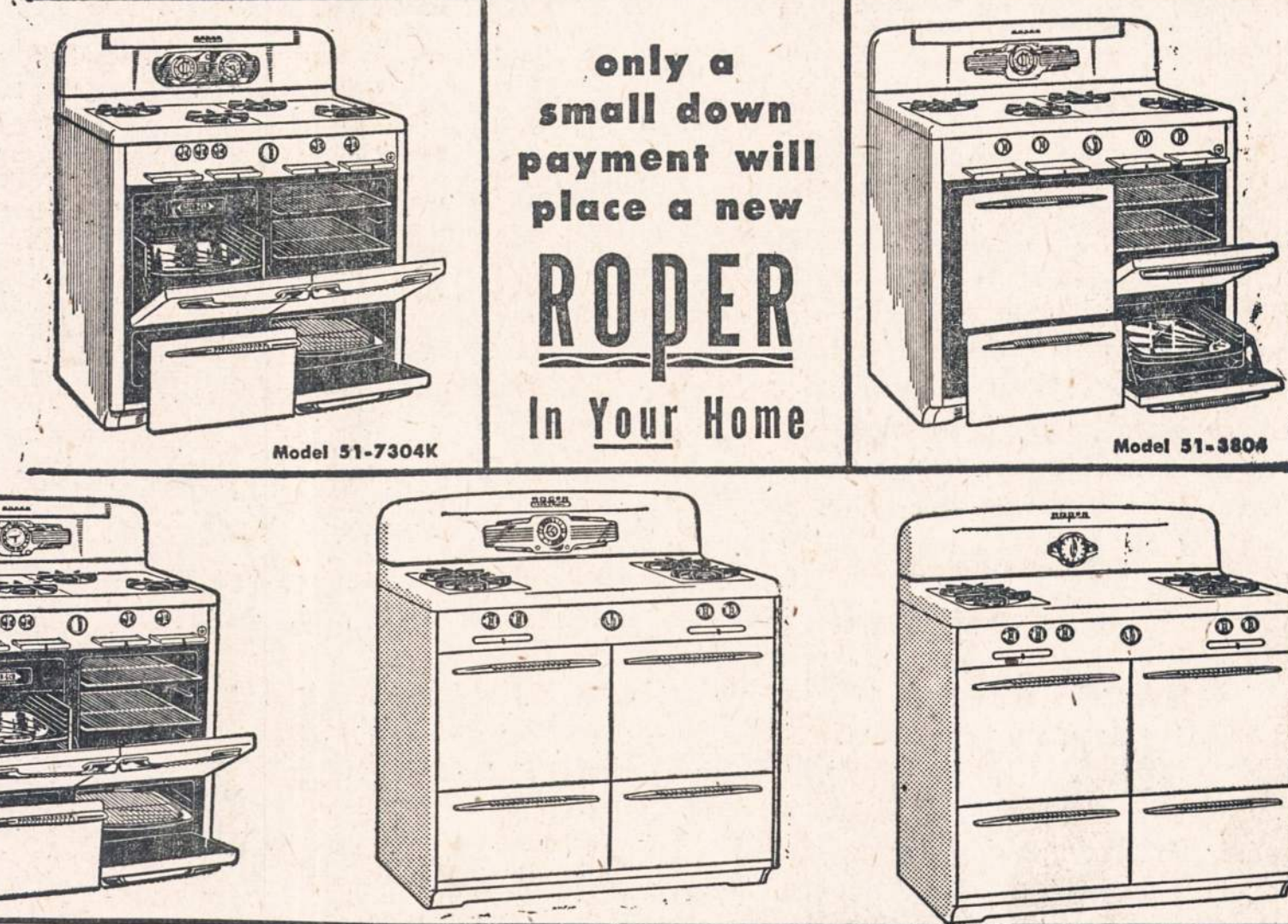
MODELS
TO SUIT
EVERY
NEED
AND
TO FIT
ANY
KITCHEN

Nothing could possibly be finer than these smartly-styled, amazingly complete, new ROPER Gas Ranges. Far different from the ordinary, they were inspiringly conceived, then practically developed by a manufacturer who has been making quality gas ranges for over 66 years. To see them is to want the one of your specific choice in your kitchen. We urge you to carefully inspect each new ROPER. Then look at the price tags for an added and definitely pleasant surprise.

Out Of This World Yet Oh So Down to Earth

Out of This World in Scintillating BEAUTY	Out of This World in Automatic FEATURES
Out of This World in Cooking CLEANLINESS	Out of This World in Superior PERFORMANCE
Out of This World in Activated SPEED	Out of This World in Unmatched CONVENIENCE
Out of This World in Kitchen COMFORT	Out of This World in Tempting TASTE TREATS
Down to Earth in ORIGINAL COST	Down to Earth in INSTALLATION COST
Down to Earth in OPERATING COST	Down to Earth in DAILY SAVINGS

only a small down payment will place a new ROPER In Your Home

ROPER RANGES
ON TERMS TO SUIT YOUR CONVENIENCE
COME IN TODAY
COURTEOUS SALESMEN TO SERVE YOU

UNION APPLIANCES

40 S. Clinton St. OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS DEARBORN 2-4838

Rudeninis NAUJIENŲ vakaras

Lapkričio 11 dieną bus suvaidinta

GYVENIMAS BĖGA SAVO KELIU...

Marga teatro žaismė

Tekstai ir vadovavimas ANTANO RŪKO
POEZIJA! DRAMA! DAINA! ŠOKIS!

Pasirinkimas iš 60-ties su viršum vartotų karų
Taipgi, galit įsigyti naują automobilį
MILDA BUICK SALES

Dan Kuraitis, Jonas Rodinas, L. Labanauskas ir Antanas Bačkys
907 West 35th Street LAFAYETTE 3-2022